Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація „Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City N.J. 07302
Телефони (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVI. Ч. 278. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 7-го ГРУДНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, DECEMBER 7, 1979 No. 278. VOL. LXXXVI.

ЕКЗИЛЬНІ УРЯДИ УНР І РІЧИПОСПОЛИТОЇ ПОЛЬСЬКОЇ ПІДПИСАЛИ СПІЛЬНУ ДЕКЛЯРАЦІЮ

Під час підписання Українсько-Польської Деклярації в Лондоні, Англія, сидять (зліва): член уряду УНР проф. д-р Ярослав Рудницький, голова уряду УНР д-р Теофіль Леонтій, президент УНРеспубліки Микола Лівицький, президент Річипосполитої Польської Едвард Рачиньскій, голова Ради Міністрів Річипосполитої Польської Казамір Саббат, віцеміністер закордонних справ польського уряду Тадеуш А. Ляско.

Лондон (Українське Інформаційне Бюро). — В наслідок пересправ і виміни поглядів поміж Урядом Української Народньої Республіки в екзилі і екзильним Урядом Річипосполитої Польської підписано дня 28-го листопада 1979 р. в Лондоні спільну Українсько-Польську Декляpацію. З боку українського декляpацію підписали: президент Української Народньої Республіки Микола Лівицький, голова Уряду УНРеспубліки д-р Теофіль Леонтій і керівник ресорту зовнішних зносин проф. д-р Ярослав Рудницький. З польського боку підписали: президент Річипосполитої Польської Едвард Рачиньскій, голова Ради Міністрів Казимір Саббат і віцеміністер Тадеуш А. Ляско за міністра закордонних справ.

Декляpація стверджує, що народи український і польський, які прагнуть визволитися з-під гніту совєтського імперіялізму і мають волю виборення власних незалежних держав, є пов'язані між собою боротьбою з імперіялізмом Москви у всякому його вигляді.

В інтересі України і Польщі є свобода і незалежність всіх европейських народів, які борються проти совєтського панування, під яким вони сьогодні перебувають. Замість цього панування на цьому просторі повинні бути встановлені солідарність і демократична рівність вільних народів, суспільна справедливість та пошанування прав народу й одиниці.

Солідарність народів цього простору має посідати постійний характер, бо вона є потрібна для виборення, а потім для забезпечення свободи і незалежности цілого простору перед загрозою всякого імперіялізму. Солідарність є теж необхідна для політичної стабілізації цієї частини Европи і її відносин із зовнішнім світом.

Декляpація стверджує, що в життєвому інтересі народу українського і народу польського є виборення і тривале забезпечення державного буття вільних і незалежних України і Польщі.

Повний текст підписаної декляpації надрукований на іншому місці у цьому числі „Свободи".

С. Букшована і д-р М. Шпитко стали новими членами Уряду УНР в екзилі

Мюнхен (Українське Інформаційне Бюро). — Відразу по відбутті 8-ої Сесії УНРади опубліковано в пресі список членів нового, покликаного під час Сесії, Уряду УНРеспубліки в екзилі. Тепер канцелярія Державного Центру подала інформації про номінацію нових членів Уряду і про розподіл ресортів поміж членами Уряду, повідомляючи одночасно, що розподіл функцій є ще і тепер незакінчений. Про дальший розподіл функцій або про можливі дальші номінації буде повідомлено додатково.

Новими членами Уряду покликано: п-і Стефанія Букшована на становище заступника голови Уряду (віцепрем'єра) без ресорту та д-р Микола Шпитко на члена Уряду без ресорту для окремих доручень. Пані Букшована, яка є головою Світового Об'єднання Прихильників Державного Центру Української Народньої Республіки і обрана на З'їзді 20-го жовтня ц.р. головою Об'єднання цієї самої назви в ЗСА, має забезпечити постійний зв'язок Світового Об'єднання Прихильників ДЦ УНР з органами Державного Центру.

Крім того становища заступників голови Уряду приділено проф. д-рові Ярославу Рудницькому (одночасно керівник Ресорту зовнішніх зносин) та інж. Павлові Лимаренкові (одночасно голова Представництва ДЦ УНР в ЗСА). Член Уряду Микола Липовецький залишається далі на своєму становищі голови Представництва ДЦ УНР в Канаді. Затримують свої попередні функції: ген. Константин Мандзенко — керівник Ресорту фінансів і Константин Луценко — заступник керівника Ресорту фінансів. Члена Уряду д-ра Т. Онуферка призначено керівником Ресорту зовнішньої інформації, а члена Уряду, підполк. д-ра Р. Богатюка — заступником керівника Ресорту військових справ. Щодо членів Уряду пп. д-ра В. Федорончука, У. Самчука, О. Сосни і О. Лисяка, то вони залишаються далі членами Уряду без ресортів, або їм буде пізніше приділено ті чи інші ресорти. Голова Уряду д-р Т. Леонтій не має покищо ніякого окремого ресорту.

ВІД ВИДАВНИЦТВА

Від деякого часу поодинокі наші місцеві установи і організації знову почали надсилати до газети реклямові повідомлення про різні влаштовувані ними імпрези порядком „хроніки", без рівночасних платних оголошень. У зв'язку з цим пригадуємо, що „Свобода" інформує про такі пляновані імпрези порядком редакційної хроніки тільки тоді, як їх реклямується платними оголошеннями.

В ІРАНІ ДЕМОНСТРУЮТЬ ПРОТИВНИКИ ХОМЕЙНІ

Табріз. — У середу і четвер, 5-го і 6-го грудня, в кількох місцевостях Ірану, а зокрема в місті Табріз, яке находиться в північнозахідній частині країни, тобто території заселеній азербайджанцями, проходили бурхливі демонстрації проти мусулманського лідера Аятолли Хомейні, в наслідок яких згинуло кілька осіб. Азербайджанці, які є тюркським народом, противляться новій конституції Ірану, яка надає Аятоллі Хомейні повну владу в країні до кінця його життя.

Провідником азербайджанців, яких в Ірані нараховують біля 4-ох мільйонів, є Аятолла Казем Шаріят-Мадарі. Він та його прихильники вимагають широкої автономії для азербайджанського населення. Нова конституція дуже зменшує можливості для осягнення такої автономії. У четвер, 6-го грудня, Аятолла Хомейні переговорював із Аятоллою Шаріятом-Мадарі, старaючись довести до замирення.

Того самого дня недавно призначений іранський міністер закордонних справ Садег Ґотбсадех, після наради з Хомейні, змінив своє дотеперішнє становище і заявив закордонним кореспондентам, що резолюція Ради Безпеки Об'єднаних Націй, схвалена одноголосно у вівторок, 4-го грудня, є позитивним кроком до розв'язки американсько-іранського конфлікту, зокрема питання закладників в амбасаді ЗСА в Теґрані, шляхом переговорів. Раніше Ґотбсадех і Хомейні відкидали цю резолюцію, твердячи, що Рада Безпеки є „контрольована Америкою".

Минулої середи, 5-го грудня, президент Джіммі Картер заявив групі американських законодавців, що його уряд застосовуватиме гостріші заходи, щоб переконати Іран звільнити закладників. Не входячи в подробиці, Президент натякнув, що Америка може застосувати економічну, політичну та іншу пресію на Іран, щоб добитись визволення закладників.

Москва використовує ситуацію в Ірані

Вашінгтон. — Американські офіційні чинники заявили у вівторок, 4-го грудня ц. р., що уряд Совєтського Союзу, — піддержуючи ніби американське становище щодо звільнення закладників, яких держать в амбасаді ЗСА студенти-прихильники мусулманського лідера Аятолли Хомейні в Теґрані, — скріплює рівночасно свої зв'язки з іранським Революційним Комітетом. Згідно з цією ж інформацією, уряд З'єднаних Стейтів Америки перестеріг СССР, вже на самому початку іpансько-американського конфлікту, щоб Москва не використовувала витвореної кризи для своїх інтересів, бо це може некорисно відбитись на американсько-совєтських відносинах і значно пошкодити процесові ратифікації договору про обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II).

Після американської перестороги Москва припинила радіопередачі до Ірану із засудом „американського імперіялізму", а натомість почала піддержувати ідею переговорів, метою яких було б звільнення закладників. Совєтський амбасадор до Об'єднаних Націй Олег Трояновський погодився на Раді безпеки ОН, що Іран порушує міжнародне право.

Але в тому самому часі, — заявляють речники Білого Дому, — СССР доклав усіх старань, щоб у цій ситуації поліпшити свої зв'язки з Хомейні, одним із доказів чого була двогодинна розмова міністра закордонних справ Андрея Ґромика з іранським амбасадором в Москві, який опісля заявив, що справа закладників не була темою розмови.

Деякі політичні кола думають, що Москва домовилась з Хомейні піддержувати його політично в заміну за поліпшення відносин між Теґраном і Москвою. Доказом цього, — кажуть західні дипломати, — може послужити й цей факт, що піддержувана совєтами Туде партія, як також інші ліві угруповання, голосували за прийняттям нової конституції, яка надає Аятоллі Хомейні повну владу. Тепер, совєтське пресове агентство ТАСС скаржиться на присутність американської воєнної фльоти в Арабському морі. В інших совєтських пресових виданнях говориться, що Вашінґтон не повинен використовувати захоплення амбасади ЗСА, як претекст для бльокади Ірану.

Крім того Москва використовуючи ситуацію, що вся увага світу є на Ірані, збільшила число своїх дорадників в Афганістані до 3,500, а також погодилася на доставу танків і джетових літаків МІҐ-21 для Ємену.

У середу, 5-го грудня, „Правда", офіціоз Комуністичної партії СССР, помістила коментар, в якому тевpдить, що Америка старається „шантажувати" Іран в справі звільнення закладників скріпленням своєї воєнньої фльоти біля берегів Ірану, замість видати іранським властям шаха Мохаммеда Паглеві. „Правда" назвала маневри американської фльоти „серйозним нарушенням леґальних норм".

Ця стаття підписана Алексеєм Петровим, що, як твердять західні коментатори, є псевдонімом, вживаним совєтськими лідерами для накреслення становища Політбюра чи Центрального Комітету.

У статті зазначено, що схоплення американських дипломатів іранськими студентами противорічить між-

(Закінчення на стор. 5)

Недоречні порівняння совєтського амбасадора

Ванкувер, Канада. — Совєтський амбасадор до Канади Александер Яковлєв, виступаючи з лекцією перед студентами в університеті Британської Колюмбії, порівнював захоплення американської амбасади в Теґрані і придержання там 50-ох закладників студентами, прихильниками Аятолли Хомейні, до інциденту на нюйоркському летовищі Кеннеді в серпні ц.р., під час якого поліція була затримала на деякий час совєтський літак, в якому була Людмила Власова, дружина танцюриста з Большого театру Александра Ґодунова, який, як відомо, тоді вирішив залишитися на Заході.

Говорячи про захоплення американських дипломатів і працівників амбасади ЗСА в Теґрані, Яковлєв відмітив, що такого, мовляв, не слід робити в ніяких обставинах. „Ми дуже добре розуміємо становище і почування американців. Адже недавно американці захопили наш літак на летовищі Кеннеді із 60-ма невинними пасажирами, включно з дітьми", — підкреслив у своєму викладі совєтський амбасадор.

СССР ВІДТЯГНУВ ЧАСТИНУ СВОЇХ ВІЙСЬК ІЗ СХІДНЬОЇ НІМЕЧЧИНИ

Вашінгтон. — Згідно з інформаціями Державного департаменту, Совєтський Союз розпочав відтягати частину своїх військ, приблизно 10,000 вояків і 300 танків, із Східньої Німеччини. Це рішення Москви уряд президента Картера оцінює, як політичний маневр уряду Совєтського Союзу, метою якого є не допустити до розміщення американських ракет середнього засягу з атомовими головками в країнах Західньої Европи. Цю справу, як відомо, мали б вирішити членські держави Північно - Атлантійського Союзу (НАТО) на своїй конференції, яка розпічнеться в половині грудня ц.р. в Брюсселі.

Військові розвідчі служби поінформували, що зі Східньої Німеччини відтягають шосту ґвардійську танкову дивізію, яка начисляє 300 танків і багато інших панцерних возів. Цю одиницю мали б перевести до неназваної місцевости в СССР. Тому, що на церемонію відтягнення совєтських військ запрошені також західні кореспонденти, ніхто не сумнівається, що Москві дуже залежить, щоб ця „операція" одержали максимальне покриття в пресі й інших засобах масової інформації. Приспішене відтягнення совєтських військ відбувається напередодні конференції НАТО, на якій членські держави мають вирішити справу розміщення ракет, які, до речі, подібні до ракет совєтського зразку, розміщених вже раніше у країнах Східньої Европи. Як відомо, Москва розвинула шалену пропаґандивну кампанію проти цих американських ракет, які, у випадку воєнного зудару, можуть досягнути територію СССР. У цьому пропаґандивному пляні, — кажуть західні політичні спостерігачі, — є відтягнення біля 20,000 совєтських вояків і 1,000 танків, заповіджене Леонідом І. Брежнєвим ще 6-го жовтня ц.р. в часі його перебування у Східньому Берліні на святкування 30-річчя т.зв. Німецької Демократичної Республіки. На Заході таке рішення спершу стрінуло позитивну оцінку, але коли Москва виступила проти розміщення американських ракет, то у Західній Европі зрозуміли, що це потягнення має майже виключно пропаґандивне значення. Військові спеціялісти теж підтверджують, що згадана совєтська танкова дивізія, яку тепер відтягають, це найгірше озброєна військова одиниця, яка користувалась танками ранішого виробу Т-5.

Не зважаючи на совєтські пропаґандивні трюки, більшість урядів Західньої Европи все таки підтримують плян розміщення атомових ракет, які не тільки скріплять оборону країн НАТО, але також відстрашуватимуть СССР і Варшавський Пакт від евентуальної атаки на країни Заходу. Виступаючи у Західньому Берліні, канцлер західньонімецького уряду Гельмут Шмідт заявив, що уряд Західньої Німеччини не змінить свого рішення і далі підтримуватиме оборонні заходи Головного Командування НАТО. Шмідт, промовляючи перед Конвенцією його власної Соціял-демократичної партії заявив, що він зрезиґнує зі свого становища, якщо делегати не підтримуватимуть його зовнішньої і оборонної політи-

(Закінчення на стор. 5)

Юрія Орлова вкинули до в'язничного карцеру

Москва. — Пресове агентство Ройтерса інформує, що Іріна Орлова, дружина відомого російського дисидента, 55 річного Юрія Орлова, який, як відомо, відбуває 7-річний вирок за нібито ведену ним „антисовєтську аґітацію і пропаґанду", повідомила західніх кореспондентів, що 22-го жовтня її чоловіка в'язнична адміністрація вкинула на 6 місяців до карцеру за намагання передати на волю приготовлену ним статтю.

Ті, які мали „щастя" побувати у такій „внутрішній в'язниці", кажуть, що камери-одиночки майже не огрівають, харчі складаються тільки з хліба, змішаного із трачинням, і миски зупи „баланди", а також заборонені проходи.

У першому півріччі після його прибуття до концтабору Орлова два рази вкидали до карцеру на кілька днів за непослух таборовій адміністрації.

Іріна Орлова жалувалася західнім кореспондентам, що її також відібрали право відвідин мужа і обмежили листування. Після того, як таборові власті перехопили його статтю, працівник КҐБ заявив Орлову на допиті: „Орлов, забуть, що ти вчений. Ви і так з концтабору живими не вийдете".

Правий Демократичний Союз переміг у виборах у Португалії

Лізбона, Португалія. — Демократичний Союз, що представляє собою політичну коаліцію консервативних і правих угруповань, здобув велику перемогу в парляментарних виборах у неділю, 2-го грудня ц. р., і є вигляди, що ця коаліція може здобути абсолютну більшість в Крайовій Асамблеї Португалії.

Після підрахування майже 90 відсотків голосів, Демократичний Союз, що охоплює три консервативні партії, здобув 44.7 відсотка голосів.

Значно поліпшили свій стан комуністи, які здобули 18.8 відсотка відданих голосів. Обидві групи забрали голоси від Соціялістичної партії під проводом Маріа Соареза. Але соціялісти все одно здобули понад 27 відсотків голосів, тобто будуть другою найсильнішою партією в Португалії.

Офіціяльне проголошення, що Демократичний Союз здобув парляментарну більшість появиться щойно після остаточного обчислення всіх голосів.

Перемога консервативної коаліції під проводом Франсіска Са Карнейра є драматичним зворотом від революції 1974 року, яку не зуміли сконсолідувати ані військові провідники, ані теж комуністи, які були головними промоторами тієї революції.

Якщо Карнейро створить новий уряд, він матиме десять місяців для впорядкування відносин в країні перед додатковими виборами які, згідно з конституцією, відбудуться восени 1980 року. Праві кола задумують змінити дотеперішню ситуацію, яка зазначує, що Португалія повинна прямувати до соціялізму. Якщо теперішній політичний напрям триватиме, то Карнейро висуне кандидата проти теперішнього президента Португалії, генерала Антонія Рамальха Іанеса, каденція якого кінчається в 1981 році.

НАУКОВЦІ КИТАЮ ВІДВІДАЛИ УНІГУ

Під час відвідин в УНІГУ (зліва): д-р Л. Гайда, китайський перекладач, проф. Ліу Кемінг, проф. О. Пріцак, проф. Руан Хіґу, проф. Ф. Сисин і проф. Г. Грабович.

(Світлина Таня Михайлишин Д'Авіньйон)

Кембрідж, Масс. (ФКУ) — Тричленна делегація науковців з Китайської Народної Республіки відвідала 16-го листопада ц.р. Український Науковий Інститут Гарвардського Університету. Ці відвідини відбулися на їхнє бажання і з їхньої ініціятиви. Вони задержались в Гарварді два дні, обговорювати з професорами історичних та політичних наук проблеми пов'язані зі СССР, взяти участь у семінарах, на яких розглянено питання неросійських національностей.

Розмови з директором і двома науковими співробітниками УНІГУ велись на протязі трьох годин. Гості оглянули також бібліотеку УНІГУ.

Ліу Кемінг, директор Пекінського Інституту Совєтських Студій та Руан Хіґу, віцепрезидент Китайської Академії Наук і члени Інституту Національностей виявили добру поінформованість про українські справи. Поступивши принагідно на лекцію української літератури, яка була якраз присвячена творчості Тараса Шевченка, китайські гості добре й багато знали про нашого поета-пророка.

Китайців цікавили питання колоніяльности та економічного визиску України та діяльність дисидентів. Вони розповіли, що в них є переклади на китайську мову писань Івана Дзюби. Колись цікавились Шелестом і його книжка є також в китайському перекладі. Плянують розвинути у своїх наукових інституціях спеціялізацію в історії України. Зі собою вони забрали комплект видань УНІГУ.

Нюйоркський стейт призначив грошові дотації школам св. Юра

Ню Йорк, Н. Й. — Нюйоркський стейт недавно призначив три грошові дотації, т. зв. „міні-грент", Академії св. Юра на шкільний рік 1979/80 в сумі 3,000 долярів.

Цього року дотації призначені на переведення надпрограмових курсів у школі та на закуп додаткових педагогічних матеріялів. Цього року за гроші дотацій, учні цієї школи мали змогу навчатися рисування та малярства під проводом п-і Френк Пост. В результаті цих курсів, одна учениця 12-ої кляси змогла підготовити потрібні мистецькі праці, що й допомогло їй в прийнятті до однієї із визначних шкіл мистецтва.

Ці три дотації уможливлять учням Академії св. Юра послуговуватися різними фільмами та пластинками з французької та еспанської мов, брати курс із калькулюсу і продовжувати лекції з рисування та малярства.

Сестра Гавриїла, ЧСВВ, повідомила, що початкова школи св. Юра, як і в минулому, теж одержала дотацію на цей шкільний рік.

Гроші з минулорічної дотації школа використала на покриття коштів шкільної прогулянки до Пенсильванії, закупила книжки до бібліотеки, ляльки до Лялькового театру, мистецьке приладдя, платівки та ін. Цьогорічна дотація уможливить школі закупити машинки до писання, різні фільмові апарати, мистецьке приладдя та додаткові фільми.

В окремім листі до шкіл св. Юра від Нюйоркського суперінтендента Шкіл та директора Публічних Програм, школи св. Юра одержали похвалу за те, що їм призначено аж чотири дотації, тоді, коли інші школи одержують лише одну або ніяку.

Філія УКУ в Чікаґо відзначить празник св. Климентія

Чікаґо (Н.Н.). — Кінець тижня 7-9 грудня буде переведений в Чікаґо під кутом празника святого Климентія Папи, Патрона Українського Католицького Університету. На цей кінець тижня передбачена багата академічна програма, якою одночасно Філія УКУ в Чікаґо бажає вшанувати ювілей 40-ліття хіротонії Блаженнішого Патріярха Йосифа, засновника і ректора університету.

У п'ятницю, 7-го грудня, відбудеться заходами Філії УКУ публічна науково-популярна доповідь о. д-ра Олександра Барана на тему: „Впливи візантійського мистецтва на Україні-Русі". Доповідь буде ілюстрована прозірками. Вона розпічнеться о год. 7:30 вечором в авдиторії собору свв. Володимира і Ольги. Цією доповіддю Філія УКУ розпічне цикл викладів, присвячений 1000-літтю Хрищення України-Руси.

Спільно з Осередком Наукового Товариства ім. Шевченка Філія організує наступного дня, 8 грудня, наукову конференцію з метою відзначення 40-ліття хіротонії Блаженнішого Отця Йосифа. На програму підденної конференції складаються п'ять доповідей, здебільшого професорів УКУ. Отець д-р Іван Тилявський (Клівленд) говоритиме про богословську думку Патріярха, о. д-р Олександер Баран (Вінніпеґ) про діяльність і погляди Ювілята в ділянці церковної єдности, д-р Павло Сениця (Чікаґо) про наково-організаційну та педагогічну діяльність в Богословській Академії, д-р Леонід Рудницький (Філядельфія) про постать Патріярха в красному письменстві та д-р Василь Маркусь (Чікаґо) про концепцію Патріярхату і помісности в писаннях Патріярха Йосифа. Конференція і дискусії відбуватимуться в Домі Українського Сеньйора (2355 Вест Чікаґо евеню) між год. 2-ою і 6-ою по полудні.

У неділю, 9 грудня, буде відзначений прочисто празник св. Климентія соборною Літургією в храмі свв. Володимира і Ольги о год. 10:30. Після Літургії о год. 12:30 в авдиторії Собору буде проведений празничний обід-бенкет, на якому з головною промовою виступить директор Філії в Філядельфії, проф. Л. Рудницький. Виступлять також семінаристи і члени Братства з музичною програмою.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily exept Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата на рік — $30.00, на півроку — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміна адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Безвиглядні переспективи

Із звітів генерального секретаря ЦК КПСС і голови Президії Верховної Ради СССР Леоніда І. Брежнєва і голови Госпляну Ніколай Байбаков, що їх вони виголосили на сесії Верховної Ради у Москві при обговорюванні стану й перспектив совєтської економіки, виходить, що Совєтський Союз знаходиться тепер у дуже поважній господарській кризі, яка може довести до цілковитого провалу теперішньої і наступної п'ятирічок.

Наприклад, зменшення видобутку нафти і вугілля поставить комуно-імперіялістичний уряд в Москві в дуже скрутне положення, беручи до уваги, що сама совєтська імперія і її розбудована до небувалих розмірів армія потребують з кожним роком все більше і більше пального, не враховуючи запотребувань сателітних країн, індустрія яких розвивається і запотребування на енергію збільшується. Немає, отже, сумніву, що з уваги на енергетичну проблему та через багато інших причин пляни у ділянках легкої індустрії і сільського господарства стали тим самим нереальними і їх вже виконати не зможуть совєтські директори чи інші господарники.

Ще недавно в СССР говорилось про поліпшення легкої промисловости, що займається виробництвом товарів першої потреби, а також про поліпшення плянування, але сьогодні ці голоси затихли, бачучи нереальність таких плянів. Тут варто б нагадати, що коли у 1954 р. темп зросту промислового виробництва становив 13 відсотків, то у 1978 р. він понизився до 4,08 відсотка.

Немає сумніву, що головною турботою Політбюра, Центрального Комітету КПСС і Ради Міністрів СССР є значно понижений видобуток шафти і вугілля, а також виробництва електроенергії. Бо тоді коли на початку п'ятирічки совєтські лідери і їхні спеціялісти з Госпляну надіялись у 1980 р. здобути 640 мільйонів тонн нафти, то тепер цю цифру понизили до 606 мільйонів. Так само і видобуток камінного вугілля був заплянований у висоті 805 міл. тонн, а тепер понизили ціль до 745 міл. тонн. Далекі від раніше заплянованих являються цифри виробу електроенергії, сталі, хемікалій і цілого ряду інших важливих продуктів.

Беручи це все під увагу, Брежнєв, Байбаков й інші совєтські верховоди прийшли до висновку, що без строгішого режиму в економіці Совєтський Союз може опинитись над берегом провалля і узалежнити себе цілковито від закордонних достав, які і так відіграють дуже поважну, якщо не рішальну ролю у совєтській господарській системі.

Якщо йдеться про совєтське сільське господарство, то Брежнєв на сесії Верховної Ради відкрито говорив про брак м'яса, масла, молока і молочних продуктів, а також багатьох інших речей, конечно потрібних для вдержання середнього життьового стандарту. Немає в СССР навіть задовільних запасів зубної пасти та інших товарів першої потреби. Очевидно, совєтський верховода не запропонував жадної реальної формули для розв'язки цієї хронічної недуги в комуно-московській імперії, а обмежився тільки до закликів карности, ще більшої централізації підприємств і скріплення дисципліни серед робітників, немов би від цієї дисципліни залежала совєтська занедбана господарка. Ніхто, очевидно, не мав відваги сказати на цьому зборищі, що зветься Верховною Радою, що причини економічних недоліків лежать у самій совєтській системі і у нездібності совєтських партійних господарників запропонувати такі пляни, які були б можливі до здійснення у рамках спроможностей Совєтського Союзу, а не, як вони це дуже часто роблять, достосовувати свою економіку до максимально розвинених господарських систем на Заході. Таких нереальних цілей комуно-московським верховодам таки не вдасться осягнути.

Роман Лебеденко

УКРАЇНСЬКИЙ ПАНСЛАВІЗМ

„І встане Україна з своєї могили і знову озоветься до всіх братів Слав'ян, і почують крик її і встане Слав'янщина..."

„І Україна буде неподлеглою Річчю Посполитою в Союзі Слав'янськім".

„Книги биття українського народу"

25-го грудня 1846 року в помешканні Миколи Гулака в Києві зібрались члени Кирило - Методіївського братства. Був Шевченко, Костомаров, Савич і Навроцький. Шевченко гострими словами осуджував царський уряд. Обговорювано, між іншим, можливість збройного повстання. Стіни Гулакової кімнати були тонкі і його сусід із-за стіни, студент Олекса Петров, почув ті розмови. Він пізніше познайомився з Гулаком і вступив у члени братства. Потім він зробив донос про існування братства. Братчиків арештовано і братство розгромлено. Між документами сконфіскованими під час арешту були: „Книги биття українського народу", статут братства, відозва до українців, та відозва до росіян і поляків. В цих документах містились головні принципи ідеології Кирило - Методіївського братства.

„Книги биття українського народу", автором яких був Микола Костомаров, були призначені для поширення серед народу. В них подавалась у спрощеному вигляді історіософічна схема світової і української історії та виводилось право українського народу на самостійність. Із справжнього братерства і рівности, на яких був оснований козацький уклад життя, „Книги биття" виводили ідею особливого призначення України: об'єднати всі слов'янські народи. Але таке об'єднання мало б бути побудоване на рівноправності всіх народів і незалежності один від одного.

В статуті Кирило-Методіївського братства згадано, „що духовне і політичне з'єднання слов'ян є правдиве їхнє призначення" і також „що при з'єднанні кожне слов'янське плем'я повинно мати свою самостійність". У відозві до українців говориться, „що усі Слав'яни повинні з собою посднатись..., але так, щоб кожен народ скомпонував свою Річ Посполиту і управлявся незмісимо з другими, так щоб кожен народ мав свій язик, свою літературу і свою справу общественну..." У тій же відозві пропонується, щоб „був один сейм або рада слав'янська, де б сходились депутати оду всіх Речей Посполитих і там розважали б і порішали таки діла, котрі б належали до цілого союза слов'янського".

Відозва до росіян і поляків закликає ці два народи послухати голосу України, їхньої бідної сестри, яку вони „розбили і розшматували і яка не пам'ятає зла і співчуває у ваших нещастях і готова проливати кров дітей своїх за вашу свободу". Відозва радить росіянам і полякам встати зі сну і дрімоти, знищити у своїх серцях ненависть один до одного і одягнутися в „притаманну слов'янам любов до людства". Відозва кінчається словами: „нехай буде ціллю життя і діяльности кожного з вас: слов'янський союз, загальне братерство, мир і любов Господа нашого Ісуса Христа. Амінь".

Кирило - Методіївське братство було засноване в січні 1846 року. В тому самому часі Костомаров почав викладати в університеті і поширював ідеї братства серед студентів і своїх колеґ, а навіть говорив про них в присутності чиновників. Інший член братства, учитель Дмитро Пильчиків, поширював кирило-методіївські ідеї серед молоді і, за його словами, короткий час перед розгромом братства в березні 1847 року воно нараховувало близько ста членів.

Микола Савич, що став членом братства при кінці 1846 року, виїхав за кордон, щоб поширювати ідеї братства серед слов'ян, що жили поза кордонами російської імперії. Куліш, якого Петербурзька академія наук висилала за кордон вивчати слов'янські мови, мав нав'язати зв'язки з польським поетом Адамом Міцкевичем і чеським філологом Вацлавом Ганкою. Але Куліш доїхав тільки до Варшави, де його арештувала царська поліція. Разом з Кулішем арештовано і його шурина Білозерського. Заарештовано також Костомарова, Шевченка, Гулака та інших членів Братства.

Арешти кирило-методіївців знайшли свій відгук в Україні і Росії та за кордоном. В Києві появився заклик до повстання проти російського правління. В Петербурзі кружляли різні вістки про арештованих. Деякі твердили, що кирило-методіївці підготовляли повстання з метою створити окрему українську гетьманську державу. Інші говорили, що плян створення такої держави мав би бути предложений цареві на схвалення. А ще інші запевняли, що ніякої змови не було і що ціла афера була видумана київським генерал-губернатором з метою задовольнити свої власні амбіції. Українці схвалювали ідею повстання і в Петербурзі виникли побоювання, що за прикладом українців пішли б донські козаки й поляки.

В Німеччині газета „Альгемайне Цайтунг" в Аугсбурзі писала в своєму виданні з 4-го липня 1847 року, що в останніх часах „російські" письменники і науковці поширювали слов'янські ідеї серед слов'янських народів Австрії, а зокрема в Чехії. Австрійський уряд скаржився російському урядові з цього приводу. Та ж газета дальше повідомляла, що доцент Петербурського університету „Кулеша" буцімто був арештований в Чехії, а інші підозрілі особи в Києві і в „малоросійських" губерніях. Газета висловлювала сподівання, що ті арешти відберуть від „російських" панславістів охоту поширювати дальше свої ідеї.

Хоч вістки про арешти членів Кирило-Методіївського братства, які кружляли в Петербурзі і за кордоном, були викривлені, але на підставі тих вісток можна прийти до висновку, що в Росії найбільший переляк викликали самостійницькі ідеї кирило-методіївців, а в Австрії, в межах якої жили численні слов'янські меншини, їхні панславістичні ідеї.

Панславістичні ідеї кирило-методіївців займають особливе місце серед „панславізмів" інших народів. Українські панславісти не домагались для свого народу провідної ролі серед слов'ян, як цього хотіли російські панславісти, що говорили про злиття всіх слов'янських „рік" в одно російське — а не слов'янське — „море". Українська ідея об'єднання всіх слов'ян базувалась на рівності всіх народів і не пропонувала злиття всіх національностей, а навпаки, пропагувала збереження індивідуальности поодиноких народів в одній слов'янській федерації. В розумінні кирило-методіївців місія українського народу заключалась в тому, щоб вести всіх слов'ян до кращого майбутнього через об'єднання.

Ідеологія Кирило-Методіївського братства включала в собі два принципи. З однієї сторони принцип самостійности України, а з другої сторони — принцип об'єднання всіх слов'ян на базі рівности і самостійности кожної нації. Після розгрому Братства, принцип самостійности продовжував розвиватися в Україні і знайшов своє завершення в 1918 році. Але кирило-методіївський принцип всеслов'янського об'єднання не знайшов поширення ані в Україні, ані серед інших народів.

Які ж існують можливості для застосування ідей кирило-методіївського панславізму в майбутньому?

Очевидно, що першою і найважливішою передумовою слов'янського об'єднання є свобода всіх слов'янських народів. Поки такої свободи немає — правдивого об'єднання основаного на рівності всіх народів не може бути. Навіть коли б ця передумова була виконана, то існуватимуть ще інші перешкоди. Одна з

(Закінчення на стор. 5)

УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКА ДЕКЛЯРАЦІЯ

Обидві сторони, після виміни поглядів і обговоривши міжнародню ситуацію в їхніх країнах, рішили підписати дану деклярацію, яка висловлює їх узгіднені погляди.

Зваживши:

1). що панування Москви над европейськими народами в кордонах і поза кордонами Совєтського Союзу ставить ті народи перед спільною метою визволення з-під гніту совєтського імперіялізму, що загрожує їх розвиткові і майбутності;

2). що повищі умовини створюють пов'язання солідарности між народами під совєтським пануванням, які мають прагнення незалежного буття й виборення власної вільної і незалежної держави;

3). що спільна мета виборення свободи та прагнення незалежного державного буття, а зокрема прагнення поборювання імперіялізму Москви у всякому його вигляді, єднають народи України і Польщі та формують їхні взаємовідносини;

4). що у життєвому інтересі України і Польщі є свобода і незалежність усіх народів, які за них борються у східній частині Европи і які сьогодні є під совєтським пануванням, бо свобода цілого простору є неподільною і замість чужої домінації повинні панувати на тих просторах суспільна справедливість та пошанування прав народу й одиниці, що виникають із взаємної пошани, солідарности і демократичної рівности народів;

5). що солідарність, зроджена у спільній боротьбі проти імперіялізму, не має коньюнктурного характеру, але утримання її є в інтересі усіх народів тієї частини Европи після осягнення нашої спільної мети, бо солідарність являє собою одну з невідкличних умовин забезпечення нашого простору Европи перед відплатою чи відродженням імперіялізму;

6). що солідарність є також підставою політичної стабілізації вищезгаданого простору Европи, необхідної для майбутніх нормальних взаємин із Заходом і Сходом Европи, опертих на взаємному пошануванні оправданих інтересів, сторони стверджують таке:

В життєвому інтересі українського народу і польського народу, що є відвічними сусідами, а тепер позбавлені свободи і незалежного буття, є виборення і тривале забезпечення державного буття вільних і незалежних України і Польщі.

Обидва уряди вважають за потрібне утримування взаємних контактів для скріплення співпраці.

Українське Інформаційне Бюро

Б. Цимбалістий

ЗА ЛАШТУНКАМИ МУЗЕЙНИХ ЗАЛЬ

Оглядаючи виставки Українського Музею, зокрема народні убрання, вишивки, чи інші вироби народного мистецтва, не кожний відвідувач усвідомлює скільки праці та коштів витрачено на наукове вивчення виставлених речей, на зберігання їх у сховищах, а пізніше на влаштування мистецької виставки.

Залаштункова робота в Музеї з експонатами (тобто з речами, що складають музейні колекції) складається з кількох стадій. Насамперед кожний експонат має бути записаний в книгу надбань. Далі для кожного експонату треба скласти картку для загального каталога, так як для книжки в бібліотеці. Але бібліотекареві легше: всі дані про певну книжку (автор, назва, видавництво, місце і рік видання) подані на її перших сторінках. Натомість кожний музейний експонат має бути досліджений і точно визначений. Часом треба під мікроскопом визначити рід ниток у тканині чи спосіб ткання. Згідно із загальними музейними правилами, експонат має бути описаний, виміряний і зфотографований. Кожний експонат повинен мати певне число і на нього виповняють п'ять карток для каталогів музею.

Куратор Українського Музею в Ню Йорку Оксана Грабович, що працює над ідентифікацією та каталогізацією експонатів, вважає, що цей процес забирає близько п'яти годин часу на кожний експонат і коштує пересічно 27 долярів.

Збереження (консервація) музейних експонатів теж не менше важливий аспект позалаштункової музейної роботи. Деякі текстильні вироби надходять до Музею брудними, їх треба якнайшвидше відчистити, щоб не допустити до знищення тканини, бо бруд її дуже швидко нищить. Чищення одного музейного експонату (текстиль) коштує пересічно 60 дол. Текстильні вироби треба зберігати в приміщенні з контрольованою температурою і вологістю. Така кімната в Українському Музеї є.

Запрошені для консультації американські спеціялісти зберігання музейних експонатів оцінили, що Українському Музеєві в Ню Йорку потрібно 12 тисяч дол., щоб вичистити найбільш забруднені експонати.

Розуміючи важливість належного упорядкування колекцій, Нюйоркська Стейтова Мистецька Рада минулого року асигнувала Українському Музеєві 5 тисяч дол. для каталогізації зібраних експонатів. Завдяки цій допомозі, 185 експонатів з усіх 515, що тоді потребували каталогізації, були досліджені і відповідно зареєстровані. Залишилось 330 експонатів, на каталогізацію яких було потрібно ще 9 тисяч долярів. Від того часу Музей закупив чимало нових речей і ще більше йому подаровано. Цього року та сама Мистецька Рада призначила 7 тисяч долярів на каталогізацію і консервацію великої музейної колекції рушників.

Нюйоркська Мистецька Рада також дала одну тисячу долярів на чищення музейних експонатів. За ці гроші почищено 16 експонатів з усіх 202, які потребували негайного чищення. Щоб почистити всі, треба було витратити 11,000 долярів. Музей продовжує чищення і консервацію своїх експонатів із власних фондів, зібраних серед українського громадянства (головно членські внески і пожертви).

За даними директора Українського Музею Марії Шуст, влаштування однієї виставки в Музеї коштує пересічно дві тисячі долярів. Від листопада 1978 року до листопада 1979 року Музей мав п'ять виставок: картин художника Никифора, самвидаву, писанок, кераміки і дитячого мистецтва. Влаштування цих виставок коштувало чимало грошей, а працівники Музею напружено працювали.

Наведені дані про позалаштункову роботу в Музеї показують, чому професійно ведений музей вимагає досить високого бюджету. Додаймо, що Музей повинен постійно поповнювати свої збірки, отже щороку витрачається кілька тисяч долярів на придбання вартісних експонатів.

Треба згадати, що не тільки праця за лаштунками музейних заль потребує грошей. Ще ж треба заплатити персоналові, що обслуговує відвідувачів, адже Музей відкритий для публіки чотири дні на тиждень. Коштують і численні освітні програми для дітей і дорослих, що систематично відбуваються в Музеї.

Отже утримування Музею на професійному рівні коштує багато. Федеральні, стейтові і міські департаменти для справ культури розуміють це і тому не відмовляють у фінансовій допомозі. Проте розмір допомоги великою мірою залежить від суми пожертв, що надходять до Музею, тобто від того, наскільки українська громада шанує і цінить свій Музей, розуміє його потреби і готова його підтримувати.

(Кінець)

Іван Р. Костюк

ЧОТИРНАДЦЯТЬ ДНІВ В РИМІ

(Спроба репортажу з паломництва до Риму)

[1]

1. Не зміривши броду — не лізь у воду

На це паломництво намовила мене моя сусідка з Трентону, Н. Дж., мгр Дарія Кузик, що летіла до Риму через Лондон. Правда, паломницею мала бути моя дружина. Вона, будучи вже двічі на таких паломництвах в Римі й маючи свій власний досвід, великодушно зрезигнувала з цієї приємности, мовляв: їдь, старий грішнику, й спасай свою душу від всіх вільних і невільних гріхів...

Наша численна група жінок і чоловіків включала три подружжя, трьох священиків, семеро лікарів, трьох журналістів, одну студентку, одну працівницю Федерального уряду у Вашінгтоні та трьох емеритів.

Нам було сказано: перебування 14 днів в Римі. Переліт літаком — 430 дол. За кожний день перебування в Римі з приміщенням і прохарчуванням „не більше" 15 дол. денно. Обіцяно: піклування й провідництво в Римі, групові та індивідуальні прогульки до Фльоренції, Помпеї, Венеції, Сорренто, Капрі, Альмар, Монте Кассіно тощо та всякі інші блага, що мали йти в індивідуальний розрахунок, користуючись з цього поодиноких паломників...

Зі всіх обіцянок лише перелет великим й вигідним „джаєнт-літаком" TWA на 450 пасажирів здійснився до йоти... Точний відлет літака з летовища „Кеннеді" в Ню Йорку в середу, 19-го вересня 1979 року, в 9-ій годині вечора та його приземлення в Римі, наступного дня, 20-го вересня, в 11,20 год. ранку (за римським часом), як також знамените прохарчування та обслуга на літаку залишили по собі якнайкращі враження.

Та не так було серед паломників. Уже на летовищі в Ню Йорку, куди кожний із нас прибув, зарисувалися всякі неполадки й недомагання. Ніхто нікого з ніким не познайомив, хіба що знайомі віталися зі знайомими. Кожний на свій лад „чекував" свій баґаж й замовляв місця в літаку... Кожний на свій лад проходив поліційну контролю... Кожний на свій лад товпився в літаку й шукав за своїми місцями, отже замість разом, бодай поблизу один одного, були розкинені по всьому велетенському літаку... Кожний на свій лад, після прибуття до Риму, проходив поліційну — паспортову контролю (інших контроль не було), відбирав свій баґаж і міняв доляри на ліри... Тут, на міжнародному „Леонардо да Вінчі" летовищі, до всіх неполадок серед паломників долучилися ще й римські неполадки: на баґаж треба було ждати повних дві години, аж останній з поміж нас врешті-решт захватив свої валізки з ліниво кружляючої „каруселі"... Очевидно, ніхто із обіцяних нам „провідників по Римі" на нас не ждав... Знову треба було кожному на власну руку товпитися біля автобусів, що за 1,500 лірів завозили пасажирів до римських „терміні" (головна залізнична й автобусова станція й стоянка для таксівок)... Звідсіль, серед загальної суматохи та піднесених настроїв й гарячих розмов, несовісні таксівкарі доставили нас до Обителі СС Служебниць при парафіяльній церкві свв. Сергія і Вакха.

Тут, в Обителі, стрінуло нас нове розчарування: бракує для всіх приміщення! Проворніші з поміж нас, зокрема ті, що вже раніше побували в Римі, включно з нашими „організаторами паломництва", замовили собі приміщення наперед. Одначе, за посередництвом понад все працьовитої й для всіх дуже ввічливої, меткої сестри Ґенофери, всіх інших розміщено в кімнатах сусіднього готелю „Альба". Мені „приділили" малесеньку кімнатку, в якій підприємчиві італійські власники готелю „врозумилися" покласти три польові ліжка, для трьох „кастомерів" в ціні 32, 000 лірів (до речі, банки на летовищі платили 800 лірів за доляра, а в місті, 700,600, а згодом тільки 500). Мені припала честь спати з двома „холостяками", хоч вони, як виявилося пізніше, були одружені й тут були в товаристві своїх жінок. На щастя (моє й їхнє), обидва панове (А. Закревський і М. Мечник) знайшли собі приміщення „без протекції" й мені довелося першу ніч в Римі спати „як королю на трьох ліжках" та й заплатити за кімнату повну ставку в ціні 32,000 лірів. Чотири наступні ночі я вже мав „сопутника", чи пак „соспальника", в особі незвичайно милого, інтелігентного о. диякона Тараса Дусановського з Торонто, що на запрошення Блаженнішого Патріярха Йосифа мав взяти співучасть в Божественних Святих Літургіях. За свої власні гроші він прилетів до Риму й також оставався „без даху над головою". По його „переселенні" до приміщень УКУ, тобто до Обителі при церкві свв. Сергія й Вакха, я остався знову сам в готелі, замінивши одначе „кімнату на три особи" на ще меншу й тільки на дві особи, заплативши разом за 14 днів (ночей) 200,000 лірів, тобто біля 250.00 дол. Якщо до цієї квоти додати ще яких 150.00 дол. на скромне прохарчування, (в Обителі кожний сніданок, обід й вечеря коштували по 3.00 дол., то в ресторанах, залежно від ресторану й їжі, від 5,00 до 10,00 дол.), та замість обіцяних та ґарантованих „максімум" 200.00 дол., чотирнадцятиденний побут в Римі коштував мене біля 500.00 дол., не враховуючи видатків на всякі імпрези, „добровільні пожертви", контрибуції, квитки до музеїв, транспортацію в Римі й поза Римом та ін. „Замовленої" для мене й постійно обіцюваної кімнати в Обителі СС Служебниць впродовж чотирнадцять днів я так і не діждався, але я не був одинокий, бо інші пані й панове, учасники нашого паломництва, зазнали такого щастя й розчарування.

Та мені, як старому пластунові й „тихому та ревному громадському робітникові, щасливому емеритові, який живе на кошт американського „дядька Сема", побираючи „Сошел секюріти", проживши на цьому суєтливому світі вже 60 років „з гачком", всі ці неполадки й неповодження в нашому, тільки що розпочатому паломництві, зовсім не були чужими. В таких випадках я завжди потішаю себе й других, що могло б бути ще гірше.

Розтаборившись у моєму „примусовому приміщенні" й після доброї (вперше за цілий день) вечері в Обителі СС Служебниць, що на той час гомоніла переливом гарячих дискусій серед паломників, її жителів та пришельців зо всіх усюда, в товаристві мого сусіда з Нюарку й старого друзяки зі Львова, д-ра Івана (Яся) Яроша, спершу в поблизькому до „Коліссею" ресторані, а згодом в привітній і гостинній кімнаті Обителі, п-ва Романа й його милої дружини Крупки, при доброму вині й кращих настроях — я закінчив, багатий на всякі „проісшествія", перший день мого паломництва в Римі. День пройшов, як з батога ляснув. Та не такою була перша ніч в Римі. Шум, гамір, викрики пізно лягаючих спати, чи пак завчасно пробудившихся всіляких „прогульковців" у готелі та ще більший гамір на вулицях, шум автомобілів, голосні розмови сторожів домів і прохожих раннім ранком, мешканців цієї дільниці, першого „ревіру" Риму, робітників, купців і продавців, а там веселі, безжурні перекличи шкільної молоді, що поспішали до своїх шкіл — не лише мені, але й всім моїм сусідам, паломникам нашої групи, що замешкали в цьому готелі — не тільки що не давали спати, але ще більше підсичували й без того наші „безсонні" почування. Ці настрої й почування побільшувались кожної хвилини. Зокрема, як ми всі, після сніданку в готелі, подалися до „Обителі" за дальшими інструкціями, за програмою поодиноких ювілейних відзначень та на „що чувати"...

2. Синодальні наради Українського Єпископату

Наради відбувалися 19-го, 20-го й 21-го вересня 1979 року в приміщенні Собору св. Софії та Українського Католицького Університету ім. св. Папи Климента. Синодом проводив Блаженніший Патріярх Йосиф Сліпий і в ньому взяли участь: Митрополит Максим Германюк з Вінніпеґу, Єпископи: Ніль Саварин (Едмонтон), Ізидор Борецький (Торонто), Іван Пражко (Австралія), Платон Корнеляк (Мюнхен), Ярослав Ґабро (Чікаґо), Андрій Сапеляк (Арґентина), Мирослав Марусин (Західня Европа), Василь Лостен (Стемфорд, ЗСА), Дмитро Ґрещук (Єпископ-помічник з Едмонтону). Не було присутніх на нарадах Синоду єпископів з Англії, Югославії й Бразилії. На нарадах були також присутніми й брали активну участь: Протоархимандрит ОО Василіян — о. Ізидор Патрило, Архимандрит ОО Студитів — о. Любомир Гузар, Протоігумен ОО Редемтористів — о. Михайло Гринчишин та як фахові дорадники: о. митрат Іван Хома, голова Патріярхальної Канцелярії, о. митрат Віктор Поспішил — правний дорадник Патріярха й Синоду Єпископів й о. митрат Іван Музичка — проректор Українського Католицького Університету ім. св. Папи Климента.

(Продовження буде)

ЗВІДОМЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ВІДДІЛУ УНСОЮЗУ

ЗА МІСЯЦЬ ЖОВТЕНЬ 1979 РОКУ

ЗДОБУТКИ ОКРУГ УНСОЮЗУ У ЖОВТНІ 1979 РОКУ

Округа /осідок/	Кількість Відділів	Придбано чл. у серпні	Разом у 1979 р.	членів на суму	АДД
ОКРУГИ ПЕНСИЛЬВЕНІЇ					
Філядельфія	40	39	349	$ 917,500	87
Піттсбурґ	18	2	82	203,000	4
Шамокин	20	15	102	252,000	16
Алентавн	12	5	70	156,500	13
Скрентон	7	4	26	50,000	5
Вілкс Бери	9	2	24	48,500	
Разом:	106	67	653	$ 1,627,500	125
ОКРУГА МЕРИЛЕНДУ					
Балтімор	9	6	38	$ 101,500	6
ОКРУГИ НЮ ЙОРКУ					
Ню Йорк	34	10	167	$ 359,500	19
Сиракюзи-Ютика	14	—	30	61,000	
Рочестер	10	12	71	101,000	7
Трой	7	3	31	45,500	
Воффало	9	2	25	48,500	1
Разом:	74	27	324	$ 615,500	27
ОКРУГИ НЮ ДЖЕРЗІ					
Нюарк	22	—	56	$ 114,000	7
Джерзі Ситі	11	5	69	134,000	8
Перт Амбой	12	4	90	666,000	8
Пассейк	7	2	19	33,000	1
Разом:	52	11	234	$ 947,000	24
ОКРУГИ ІЛЛІНОЙ, МИШИҐЕН І ОГАЙО					
Чікаґо, Ілл.	34	17	156	$ 423,000	27
Детройт, Миш.	20	2	104	260,000	11
Клівленд, Огайо	21	16	119	403,000	37
Янґставн, Огайо	9	—	16	28,500	
Разом:	84	35	395	$ 1,114,500	75
ОКРУГИ НОВОЇ АНГЛІЇ					
Ню Гейвен, Конн.	18	5	58	$ 102,000	
Бостон, Масс.	6	2	15	33,000	4
Вунксет, Р. Ай.	6	1	12	28,500	1
Разом:	30	8	85	$ 163,500	5
ОКРУГИ ЗАХІДНИХ СТЕЙТІВ АМЕРИКИ					
Центральна	6	—	8	$ 14,000	
Мінneаполіс, Мінн.	6	—	9	31,000	4
Ст. Луїз, Мо.	5	2	7	10,000	
Разом:	17	2	24	$ 55,000	4
Необ'єднані Відділи в Америці	22	3	17	$ 28,500	
ОКРУГИ КАНАДИ					
Торонто, Онт.	25	38	133	$ 551,500	28
Монтреаль, Квеб.	8	13	62	191,000	12
Ніяґара, Онт.	9	—	40	187,000	1
Захід Канади	19	1	36	122,000	7
Разом:	61	52	242	$ 1,051,500	48
Загальна сума:	455	211	2,041	$ 5,704,500	314

НАЙКРАЩІ ВІДДІЛИ В УНСОЮЗІ, ЯКІ ПІД КІНЕЦЬ ЖОВТНЯ 1979 Р. ЗДОБУЛИ 10 АБО БІЛЬШЕ ЧЛЕНІВ

П. Ч.	Відділ Число	Місцевість	Здобув членів
1.	401	Скарборо, Онт.	44
2.	83	Філядельфія, Па.	41
3.	240	Клівленд, Огайо	41
4.	316	Рочестер, Н. Й.	41
5.	432	Торонто, Онт.	37
6.	94	Гамтрамк, Мич.	34
7.	347	Міллвіл, Н. Дж.	34
8.	434	Монтреаль, Квібек	34
9.	47	Ветлегем, Па.	31
10.	242	Фраквілл, Па.	29
11.	155	Перт Амбой, Н. Дж.	25
12.	164	Вервик, Па.	25
13.	381	Клярк, Н. Дж.	25
14.	59	Бріджпорт, Конн.	24
15.	458	Гамільтон, Онт.	24
16.	379	Чікаґо, Ілл.	23
17.	106	Чікаґо, Ілл.	22
18.	327	Гемпстед, Н. Й.	22
19.	163	Філядельфія, Па.	21
20.	239	Філядельфія, Па.	21
21.	445	Вінніпеґ, Манітоба	21
22.	375	Філядельфія, Па.	19
23.	465	Ляшин, Квібек	19
24.	25	Джерзі Ситі, Н. Дж.	18
25.	88	Кергонксон, Н. Й.	17
26.	174	Детройт, Мич.	17
27.	204	Ню Йорк, Н. Й.	17
28.	194	Ню Йорк, Н. Й.	16
29.	22	Чікаґо, Ілл.	15
30.	32	Філядельфія, Па.	15
31.	125	Чікаґо, Ілл.	15
32.	153	Філядельфія, Па.	15
33.	276	Амбрідж, Па.	15
34.	371	Нюарк, Н. Дж.	15
35.	63	Форд Ситі, Па.	14
36.	200	Озон Парк, Н. Й.	14
37.	217	Рочестер, Н. Й.	14
38.	269	Екстон, Па.	14
39.	430	Філядельфія, Па.	14
40.	5	Асторія, Н. Й.	13
41.	292	Детройт, Мич.	13
42.	369	Пальмертон, Па.	13
43.	7	Мек Аду, Па.	12
44.	287	Джерзі Ситі, Н. Дж.	12
45.	331	Міллвіл, Н. Дж.	12
46.	422	Філядельфія, Па.	12
47.	13	Вотерліт, Н. Й.	11
48.	127	Воффало, Н Й.	11
49.	169	Едвардсвілл, Па.	11
50.	221	Чікаґо, Ілл.	11
51.	233	Льорейн, Огайо	11
52.	423	Чікаґо, Ілл.	11
53.	42	Пассейк, Н. Дж.	10
54.	53	Піттсбурґ, Па.	10
55.	56	Вілінґ, В. Вірджінія	10
56.	113	Дерри, Па.	10
57.	161	Ембридж, Па.	10
58.	171	Джерзі Ситі, Н. Дж.	10
59.	173	Вілмінґтон, Дел.	10
60.	216	Філядельфія, Па.	10
61.	320	Балтимор, Мд.	10
62.	349	Менвілл, Н. Дж.	10
63.	399	Чікаґо, Ілл.	10
64.	414	Ню Гейвен, Конн.	10

НАЙКРАЩІ ОРГАНІЗАТОРИ В УНСОЮЗІ, ЯКІ ПІД КІНЕЦЬ ЖОВТНЯ 1979 Р. ЗДОБУЛИ 10 АБО БІЛЬШЕ ЧЛЕНІВ

П. Ч.	Організатор	Член Відділу	Здобув членів
1.	С. Гавриш	83	73
2.	Т. Волошин	432	69
3.	В. Гавриляк	316	41
4.	М. Кіґічак	240	37
5.	Р. Татарський	94	31
6.	О. Чабан	242	29
7.	Марта Кордуба	153	26
8.	Олександра Дольницька	434	26
9.	М. Фединишин	155	25
10.	Т. Вутрей	164	25
11.	Д. Пищ	458	24
12.	М. Семків	379	23
13.	Т. Дуда	163	21
14.	В. Винницький	239	21
15.	В. Зорич	432	21
16.	І. Геврик	445	21
17.	Анна Гарас	47	20
18.	А. Копистянський	327	19
19.	Дарія Запар	347	19
20.	Текля Мороз	465	19
21.	Квітка Стецюк	25	18
22.	Т. Сливінський	59	18
23.	А. Слюсарчук	174	17
24.	Олена Олек	22	15
25.	А. Кушнір	83	15
26.	В. Палідвор	204	15
27.	С. Іваницький	276	15
28.	В. Яців	32	14
29.	М. Турко	63	14
30.	Ю. Варанюк	371	14
31.	М. Хоманчук	5	13
32.	І. Одежинський	153	13
33.	М. Юзенів	194	13
34.	І. Пригода	200	13
35.	Т. Кубарич	217	13
36.	І. Кніґницький	430	13
37.	Олена Словік	7	12
38.	А. Іванюк	106	12
39.	Христина Фуґа	269	12
40.	Стела Федик	292	12
41.	П. Шевчук	13	11
42.	Марія Гаравус	127	11
43.	В. Стефурин	169	11
44.	М. Карачевський	221	11
45.	Марія Дейчаківська	233	11
46.	П. Крепіч	369	11
47.	І. Данківський	375	11
48.	Д. Головатий	53	10
49.	П. Когут	56	10
50.	А. Джула	161	10
51.	П. Щерба	173	10
52.	І. Малко	320	10
53.	М. Захарко	349	10
54.	Р. Припхан	399	10
55.	І. Телюк	414	10

ЗДОБУТКИ ОРГАНІЗАТОРІВ УНСОЮЗУ ПО ОКРУГАХ У ЖОВТНІ 1979 РОКУ

Ч.В.	Організатор	Придбав у жовтні	Сума забезпечення	АДД	ТР-65	Разом у 1979 р.
	ОКРУГА АЛЕНТАВН					
47	Катерина Вайтгед	1	$ 1,000			31
137	М. Колодруб	2	2,000			4
143	Анна Мандзюк	1	3,000			6
147	І. Гуцайлюк	1	1,000			4
	Разом:	5	$ 7,000			
	ОКРУГА БАЛТИМОР					
34	Л. Влонарович	2	$ 8,000	1 АДД		7
55	А. Ціздин	1	3,000			3
148	Павлина Шнайдер	1	1,000			2
337	Е. Притула	2	6,000	1 АДД		2
	Разом:	6	$ 18,000	2 АДД		
	ОКРУГА БОСТОН					
307	Д. Галонжка	1	$ 1,000			6
374	В. Гетманський	1	1,000			5
	Разом:	2	$ 2,000			
	ОКРУГА БОФАЛО					
127	Марія Гаравус	1	$ 1,000			11
360	І. Гаврилюк	1	1,000			5
	Разом:	2	$ 2,000			
	ОКРУГА ЧІКАҐО					
22	Олена Олек	2	$ 6,000	1 АДД		15
106	Марія Чичула	3	5,000			
	А. Іванюк	1	500			22
114	І. Сірик	1	2,000			5
125	Глорія Пащин	1	5,000			15
131	С. Горалевський	2	2,000			3
220	Е. Вліди́й	1	1,000		1 ТР	4
221	М. Карачевський	2	3,500			11
259	Юлія Гуглик	1	1,000			2
379	М. Семків	2	2,000			23
423	В. Крайник	1	2,500			11
	Разом:	17	$ 30,500	1 АДД	1 ТР	
	ОКРУГА КЛІВЛЕНД					
112	Марія Капраль	3	$ 7,000			8
222	Я. Кришталович	2	8,000	1 АДД		4
233	Марія Дейчаківська	1	1,000			11
240	М. Кіґічак	7	18,000	1 АДД		41
295	Анна Мотрович	1	3,000			8
328	В. Ковч	2	7,000	1 АДД		4
	Разом:	16	$ 44,000	3 АДД		
	ОКРУГА ДЕТРОЙТ					
94	Р. Татарський	2	$ 2,000			34
	ОКРУГА ДЖЕРЗІ СИТІ					
25	Квітка Стецюк	1	$ 1,000			18
171	Стела Раєн	2	2,000		2 ТР	10
287	В. Ясінський	2	6,000	1 АДД		12
	Разом:	5	$ 9,000	1 АДД	2 ТР	
	ОКРУГА МОНТРЕАЛЬ (Канада)					
434	В. Тимець	1	$ 5,000			
	Олександра Дольницька	6	26,000	3 АДД		34
465	Текля Мороз	3	3,000			19
471	М. Андрухів	1	2,000			2
473	Т. Волошин	1	1,000			6
474	Дарія Манило	1	1,000			1
	Разом:	13	$ 38,000	3 АДД		
	ОКРУГА НЮ ГЕЙВЕН					
52	П. Пилипець	2	$ 2,000			6
414	І. Телюк	3	3,000			10
	Разом:	5	$ 5,000			
	ОКРУГА НЮ ЙОРК					
5	М. Хоманчук	2	$ 1,500			13
86	І. Сєрант	3	4,000			6
84	В. Ластовецький	1	2,000			3
204	В. Палідвор	2	6,000	1 АДД		17
361	С. Чума	1	500			5
450	Евстахія Мілянич	1	5,000			2
	Разом:	10	$ 19,000	1 АДД		
	ОКРУГА ПАССЕЙК					
42	П. Головачук	2	$ 2,000			10
	ОКРУГА ПЕРТ АМБОЙ					
312	Юлія Шарик	1	$ 1,000			3
372	Й. Ярема	1	1,000			7
381	В. Данко	2	20,000			25
	Разом:	4	$ 22,000			
	ОКРУГА ФІЛЯДЕЛЬФІЯ					
83	С. Гавриш	4	$ 20,000	4 АДД		
	А. Кушнір	2	6,000			41
128	М. Глова	1	2,000			1
153	І. Одежинський	1	4,000			
	І. Скіра	1	5,000	1 АДД		15
154	С. Гавриш	2	8,000	1 АДД		
	Анна Яремко	1	5,000			3
156	Галина Ціхановська	2	2,000			6
163	Т. Дуда	7	$ 19,000	2 АДД		21
173	П. Щерба	3	7,000	1 АДД		10
237	М. Крика	2	10,000	2 АДД		8
268	Е. Варилка	1	500			4
269	Христина Фуґа	1	1,000			14
324	І. Вабяк	1	1,000		1 ТР	4
331	С. Гавриш	6	20,000	3 АДД		
	Дарія Запар	1	3,000			
	Ольга Куєвас	1	5,000			12
375	П. Тарнавський	1	500			19
479	Патриція Мир	1	5,000	1 АДД		8
	Разом:	39	$124,000	15 АДД	1 ТР	
	ОКРУГА ПІТТСБУРҐ					
132	Д. Смерека	1	$ 2,000			1
161	А. Джула	1	1,000			10
	Разом:	2	$ 3,000			
	ОКРУГА РОЧЕСТЕР					
217	Т. Кубарич	3	$ 1,500			14
316	В. Гавриляк	9	17,000	2 АДД		41
	Разом:	12	$ 18,500	2 АДД		
	ОКРУГА СКРЕНТОН					
123	І. Голик	2	$ 6,000	1 АДД		41
311	Катерина Федірко	2	2,000			5
	Разом:	4	$ 8,000	1 АДД		
	ОКРУГА ШАМОКИН					
2	Моніка Писарчик	4	$ 20,000	3 АДД		4
78	І. Петрунцьо	5	12,000			8
242	Й. Чабан	3	3,000			29
382	Катерена Гарбест	3	3,000			7
	Разом:	15	$ 38,000	3 АДД		
	ОКРУГА ТОРОНТО (Канада)					
49	С. Вовк	3	$ 12,000	2 АДД		4
401	Т. Волошин	15	62,000	4 АДД		44
407	В. Шаран	3	42,000			6
432	В. Зорич	4	10,000			37
441	Д. Заневич	2	7,000	1 АДД		5
442	С. Левицький	1	5,000	1 АДД		3
446	Т. Волошин	8	18,000	1 АДД		8
460	Р. Горнич	2	6,000		1 ТР	8
	Разом:	38	$162,000	9 АДД	1 ТР	8
	ОКРУГА ТРОЙ					
13	П. Шевчук	1	$ 1,000			11
57	М. Савків	1	2,000			3
191	В. Колодій	1	3,000			9
	Разом:	3	$ 6,000			
	ОКРУГА ВІЛКС БЕРИ					
278	Евгенія Ваславська	2	$ 4,000			3
	ОКРУГА ВІННІПЕҐ (Захід Канади)					
445	І. Геврик	1	$ 1,000			21
	ОКРУГА ВУНКАСЕТ					
122	М. Попович	1	$ 500			1
	ОКРУГА СТ. ЛУЇЗ					
373	Ярослав Вільямс	2	$ 2,000			5
	НЕОБ'ЄДНАНІ ВІДДІЛИ					
380	С. Ковальчук	1	$ 1,000			1
267	Т. Лялька	1	2,000			3
496	Марія Шевченко	1	1,000			2
	Разом:	3	$ 4,000			

ВАСИЛЬ ОРІХІВСЬКИЙ
головний організатор

ТРИБУНА У. Н. СОЮЗУ

Андрій і Тарас Бебко, нові члени 240-го Відділу УНСоюзу в Клівленді, Огайо, яких вписав у члени УНСоюзу їхній дідо Григорій Бебко.

Венесса Костик Папа, доня Ніни та Сабатіна Папа, нова членка 70-го Відділу УНСоюзу в Джерзі Ситі, Н.Дж.

Михайло Антін Лебедович, син Павла та Ксені Лебедович, новий член 5-го Відділу УНСоюзу в Асторії, Н.Й.

Меланія Марії Вічковська, доня Йосипа та Наталії Вічковських з Чікопі, Масс., нова членка 52-го Відділу УНСоюзу в Голіок, Масс. Разом з Меланією стала членкою УНСоюзу її мати Наталія.

Стефанія Марія Розак, нова членка 375-го Відділу УНСоюзу у Філядельфії. Вписали Стефанію Марію в члени УНСоюзу її дідусь та бабця Петро і Надія Розаки.

Юлія Ворончук, нова членка 489-го Відділу УНСоюзу в Ню Йорку, яку вписала в члени, набуваючи для неї союзову грамоту забезпечення, її бабуня з Німеччини д-р Надія Плющ.

Христофер Ерік Шеренґа-Гансон, новий член 331-го Відділу УНСоюзу в Міллвілі, Н.Дж., якому закупила студійне (коледжове) забезпечення його мати Леся Шеренґа-Гансон.

Деніс Деморест, нова членка 89-го Відділу УНСоюзу в Рочестері, Н.Й., яку вписав у члени УНСоюзу, закуповуючи грамоту вивінувального забезпечення, її дідо Павло Каліберда.

Христофер Деморест, новий член 89-го Відділу УНСоюзу в Рочестері, Н.Й., якого вписав у члени УНСоюзу, закуповуючи для нього вивінувальну грамоту, його дідо Павло Каліберда.

Юлія Ольга Мазурчак, донька Нестора та Ольги Мазурчаків, студентка середньої школи, нова членка 217-го Відділу УНСоюзу в Рочестері, Н.Й.

Марко Ціхановський, син Миколи та Галини Ціхановських, новий член 156-го Відділу УНСоюзу в Честері, Па.

Іван Коваль, син Анни та Йосифа Ковалів, новий член 5-го Відділу УНСоюзу в Асторії, Н.Й.

Юрій Ціхановський, син Миколи та Галини Ціхановських, новий член 156-го Відділу УНСоюзу в Честері, Па.

ВІСТІ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

Ч. 2. ГРУДЕНЬ 1979

РОЗБУДОВУЙМО УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

Сам факт включення до семінарів для професійних музейних працівників малого і, мабуть, наймолодшого віком у стейті Ню Йорк Українського Музею поруч з такими величезними і світової слави музеями як Метрополітальний та Бруклінський — є своєрідним відзначенням для нашої установи. Участь двох українських панелістів у програмі вказує, що в нас є добрі спеціялісти музейної роботи, яких знання і досвід високо цінять. Як довідуємося, організаторам семінарів дуже залежало на тому, щоб саме вони брали участь у панелі.

За три роки своєї діяльности, від 3-го жовтня 1976 року, Український Музей у Ню Йорку здобув визнання як один з найкраще організованих так званих малих музеїв в Америці і посів певне місце в панорамі культурного життя Ню Йорку. Про його по-мистецькому і фахово уряджені виставки не раз писала американська преса, включно з „Ню Йорк Таймс"-ом, їх показували на телевізійних програмах.

Коли нагадати, як важко нам дістатися на сторінки американської преси, можна сміливо сказати, що малий Український Музей відкрив, хоч може вузьку, щілину для просування інформацій про життя української громади.

Наступний етап — створити у Ню Йорку великий репрезентативний Український Музей з кількома відділами і з різноманітними виставками, що будуть показувати сучасну й минулу Україну та різні аспекти її культури.

Кожний українець може стати співучасником розбудови Музею, ставши членом громадської установи „Український Музей", що тепер відповідає за утримання і працю Музею, одночасно маючи мету — створити у Ню Йорку бастіон української культури.

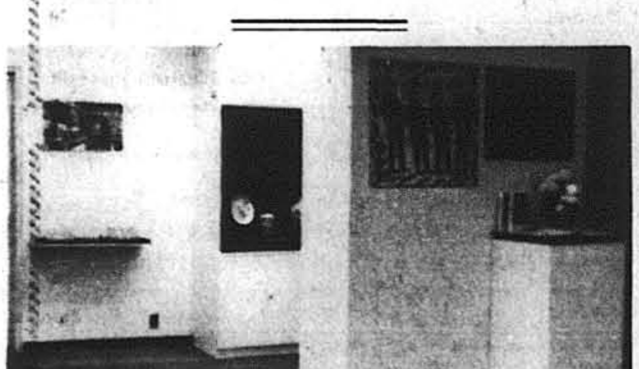
Б.Ц.

Фрагмент з Дитячої мистецької виставки на відзначення Міжнародного Року Дитини, 15-го жовтня — 18-го листопада, 1979 року.

В ДОДАТОК ДО МОРАЛЬНОГО ЗАДОВОЛЕННЯ, ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ ЩЕ МАЮТЬ ТАКІ ПРИВІЛЕЇ:

1. Мають право брати участь у Загальних Зборах з правом голосування;
2. Мають право вільного вступу до Музею;
3. Дістають 10 відсотків знижки при закупах у музейній крамничці і купуючи каталоги, картки на інші видання Українського Музею;
4. Одержують запрошення на імпрези, що відбуваються перед відкриттям виставок;
5. Одержують інформаційні матеріяли Українського Музею.

Виставка гуцульської кераміки, літо 1979 року.

ЧЛЕНСЬКА ЗАЯВА

Бажаю (-смо) стати членом (членами) Українського Музею в Ню Йорку в такій категорії: (прохаємо підкреслити):

Звичайний член .... $ 25.00 річно []
Пенсіонер .... 10.00 річно []
Студент .... 10.00 річно []
Родина (батьки і діти до 18 р. життя) ... 50.00 річно []
Допомагаючий член (родина або особа) 100.00 річно []

Прикладаю добровільну пожертву в сумі ....

Коли добровільні пожертви досягнуть суми $500.00, жертводавець буде іменований *добродієм* Українського Музею. Коли пожертви досягнуть $1,000.00, жертводавець стає *меценатом* Українського Музею. Жертводавець, що дасть $5,000.00 стає *фундатором* Українського Музею.

Пожертви для Українського Музею можна відтягнути від прибутків при виповнюванні податкових форм (tax exemption)

Name .... (please print)

Address ....

....

Тел.: ....

дата ....

підпис ....
(чітко українською мовою)

Чеки просимо виписувати на: The Ukrainian Museum і надсилати на адресу: 203 Second Avenue, New York, N.Y. 10003.

„Традиційні мотиви в українській вишивці і тканинах" — довготривала виставка в Українському Музеї.
(Фото О. Старостяк)

В Українському Музеї відбувся семінар для американських музейних працівників

Зранку 13-го листопада 1979 р. в Українському Музеї у Ню Йорку зібралась група коло 30 людей: куратори і директори кількох музеїв стейту Ню Йорк, також працівники музеїв, що мають справу з текстильними виробами. Це були учасники одного з низки семінарів, що їх цього академічного року організував Метрополітальний Музей у Ню Йорку для музейних працівників з метою збагатити їх професійні знання і досвід. Фінансову підтримку дала Мистецька Рада Стейту Ню Йорк.

З-поміж сотень музеїв стейту Ню Йорк обрано 16, де відбуваються ці семінари. Половина цих музеїв є в місті Ню Йорку, решта — в Рочестері, Албані та малих містечках стейту Ню Йорк.

Семінар, одна з сесій якого відбулась в Українському Музеї, мав завдання ознайомлення із методами музейної праці з костюмами, зокрема із добором колекції їх, із зберіганням костюмів у сховищах, з улаштуванням виставок костюмів, з освітленням виставлених експонатів.

Директор Українського Музею Марія Шуст в ілюстрованій діяпозитивами доповіді говорила про працю в Музеї з українськими народніми убраннями, про естетичний і освітній аспекти виставок. Зокрема Марія Шуст зупинилась на проблемі збереження виставлених експонатів, які можуть бути пошкоджені, коли задовго будуть яскраво освітлені.

Ноель Кунц, фахівець з консервації музейних експонатів (Нюйоркський Університет) говорила про технічні аспекти консервації: методи виміру інтенсивности світла і температури.

Куратор Українського Музею, фахівець-етнограф Оксана Грабович, розповіла про колекції Музею і про систему їх каталогізації. Учасники семінару були вражені, коли О. Грабович показала їм добре впорядковане сховище текстильних експонатів Музею. Говорили, що рідко який малий музей в Америці має такий порядок у сховищах.

Полуденок для учасників семінару приготували члени 64 відділу Союзу Українок Америки, включивши до меню борщ і пиріжки.

З Українського Музею учасники семінару поїхали до Бруклінського Музею. Наступного дня працювали у Метрополітальному Музеї в Ню Йорку і в Музеї міста Ню Йорк. Також відвідали Музеї у Стоні-Бруку.

Семінар 9-го січня 1980 року, що теж відбуватиметься в УМ, присвячений справам музейних бюджетів.

СПИСКИ ЖЕРТВОДАВЦІВ І ЧЛЕНІВ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

У „Вістях Українського Музею", ч. 1 (вересень 1979 р.), були подані списки меценатів, добродіїв і допомагаючих членів, а також родин, що вплатили свої річні вкладки до 15-го вересня 1979 року (по 50 дол.).

За час від 15-го вересня до 1-го листопада 1979 року, в цих категоріях надійшли такі пожертви і вкладки:

Добродії — $500.00

104-ий Відділ СУА у Ню Йорку — 500+150.

Допомагаючі члени (по 100 дол. річно)

Д-р Лариса і проф. Олекса Біланюк, д-р Василь Кіналь, д-р Юрій Малецький, Мирослава Савчак + 5 дол., Віра Шумейко.

Відділи Союзу Українок Америки — звичайні члени Українського Музею (по 100 дол. річно)

1-ий — Ню Йорк, Н.Й.; 2-ий — Честер, Па.; 3-ий — Фінікс, Арізона; 5-ий — Ворren, Міч.; 7-ий — Акрон, Огайо; 11-ий — Трентон, Н. Дж.; 12-ий — Парма, Огайо; 13-ий — Честер, Па.; 16-ий Міннеаполіс, Мінн.; 17-ий — Маямі Біч, Фльорида; 18-ий — Елмвуд Парк, Н.Дж.; 19-ий Трентон, Н.Дж.; 21-ий — Бруклин, Н.Й.; 22-ий — Чікаго, Ілл.; 28-ий — Ірвінгтон, Н.Дж.; 32-ий — Ірвінгтон, Н.Дж.; 33-ий — Парма, Огайо; 35-ий — Озон Парк, Н.Й.; 43-ий — Філядельфія, Па.; 47-ий — Рочестер, Н.Й.; 49-ий — Боффало, Н.Й.; 50-ий — Енн Арбор, Міч.; 54-ий — Вілмінгтон, Делевар; 57-ий — Ютика, Н.Й.; 59-ий — Балтімор, Мд.; 61-ий — Моріставн, Н.Дж.; 62-ий — Ґлен Спей, Н.Й.; 63-ий — Детройт, Міч.; 64-ий — Ню Йорк, Н.Й.; 65-ий — Франклін Парк, Н.Дж.; 66-ий — Ню Гейвен, Конн.; 60-ий — Льорейн, Огайо; 70-ий — Кліфтон, Н.Дж.; 71-ий — Джерзі Ситі, Н.Дж.; 72-ий — Ню Йорк, Н.Й.; 73-ий — Бріджпорт, Конн.; 74-ий — Чікаго, Ілл.; 78-ий — Вашінгтон, Д.К.; 82-ий — Ню Йорк, Н.Й.; 83-ий — Ню Йорк, Н.Й.; 86-ий — Ірвінгтон, Н.Дж.; 89-ий — Кергонксон, Н.Й.; 90-ий — Філядельфія, Па.; 91-ий — Бетлегем, Па.; 92-ий — Соммервіл, Н.Дж.; 93-ий — Гартфорд, Конн.; 96-ий — Гамтрамк, Міч.; 99-ий — Вотервліт, Н.Й.; 100-ий — Картерет, Н.Дж.; 102-ий — Ґері, Індіяна; 103-ий — Гемпстед, Н.Й.; 104-ий — Ню Йорк, Н.Й.; 106-ий — Ветерсфілд, Конн.; 108-ий — Ню Гейвен, Конн.; 116-ий — Ірі, Па.

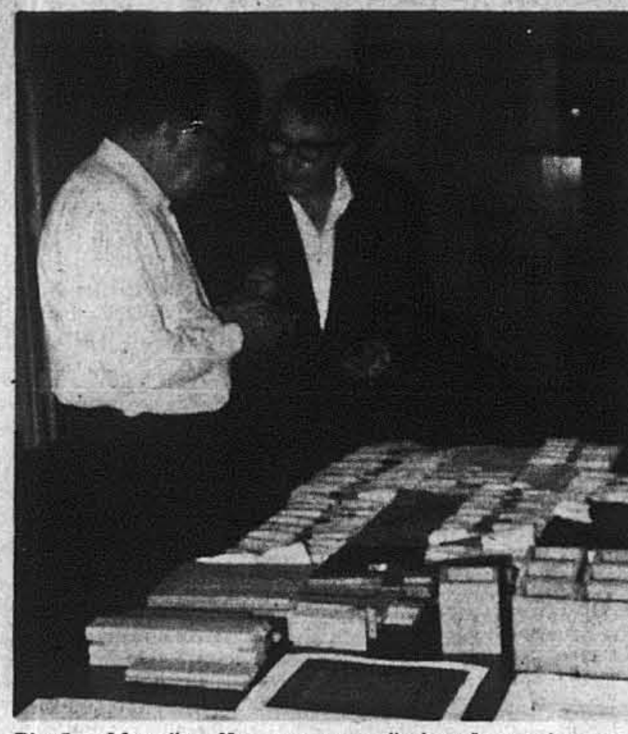
Родини — по 50 дол. річно

В. і К. Воловодюк; Ярослава і Мирон Гунчак; Юрій Кузьмич з дружиною; Любов А. Марголіна; д-р Ярослав Мигайчук; Софія і Олександер Скоп.

Список членів буде продовжений на наступній сторінці Українського Музею.

Зайняття курсів дереворізьби. Праворуч Анна Бідяк, одна з інструкторів курсів. Ці курси діяли при Музеї від 8-го до 30-го вересня 1979 року.

Різьбар Михайло Черешньовський зі своїм помічником Станиславом Кірою.

Ірина Ю. Пизнюк увіковічнила себе у вишивках

На виставці „Українські вишивки — вироби прикладного мистецтва", що відкрилася в Українському Музеї 1-го грудня, виставлено близько 30 вишивок роботи Ірини Ю. Пизнюк, яка померла 6-го листопада 1979 року в Гантінгтоні, Н.Й. Всього вона подарувала Музеєві близько 60 вишивок і 200 писанок.

Покійна була майстром української вишивки, уміло пристосовуючи стародавні традиції народного мистецтва до модерних смаків і вимог. Вона казала, що любити мистецтво, а головне вишивку, її навчила ще на Батьківщині Ольга Бачинська, знавець і збирач народніх узорів.

Ірина Ю. Пизнюк народилась 28-го квітня 1908 року у Стрию, Україна. На Батьківщині учителювала. В 1940 роках переїхала до Німеччини, де здобула фах медсестри і за цим фахом працювала. В 1950 роках прибула до ЗСА, жила в Міннеаполісі, Мін., і увесь час працювала як медсестра. У вільні години багато вишивала і писала писанки. Майже всю свою збірку вишивок і писанок подарувала Українському Музеєві у Ню Йорку. Цьому багато сприяла Іванна Клим, референтка мистецтва і зв'язків з Українським Музеєм Нюйоркської Окружної Управи Союзу Українок Америки.

Зайняття курсів вишивання при Українському Музеї, 6-го жовтня до 8-го грудня 1979 року. Інструктори курсу: Ольга Качмарська і Любов Волинець.

ВІДВІДУЙТЕ УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ!

Відвідуючи Український Музей, Ви допомагаєте йому придбати допомогу з федеральних, стейтових і міських фондів. Одним з критеріїв, що береться до уваги при розподілі фондів між музеями, є число відвідувачів у них. Що більша кількість відвідувачів, то більшу суму можна дістати. Адреса Українського Музею: 203 Друга Евеню — Ню Йорк. Тел.: (212) 228-0110.

МУЗЕЙНА КРАМНИЧКА

В крамничці Українського Музею можна купити різноманітні вироби народного мистецтва, зроблені в Америці і в Україні. Також є в продажу репродукції експонатів з колекцій Музею, гравюри, листівки і пляկати.

МУЗЕЙ ВІДКРИТИЙ

у грудні:
Від 1 до 5 год. дня в середи, суботи і неділі
Від 3 до 7 вечора в п'ятниці

у січні:
П'ять днів на тиждень (крім понеділка і вівтірка) від 1 до 5 години по полудні

Музей буде закритий, 25-го грудня, 1-го і 7-го січня.

ВІДКРИТО НОВУ ВИСТАВКУ — „УКРАЇНСЬКІ ВИШИВКИ"

Нова виставка відкрита в Українському Музеї 1-го грудня показує вишивки, що їх виконали за зразками українського народнього мистецтва майстрі вишивальники і вишивальниці в Україні в 1920-их і 1930-их роках, а також українські вишивальниці в Америці від початку 1950-их років дотепер. Лише один експонат (власноручна вишивка Олени Пчілки) виконаний на початку XX століття.

Експонати підібрані, виставлені і освітлені так майстерно, що кожна вишивка виглядає як мистецький твір, а виставка в цілому вражає багатством і різноманітністю узорів та кольорів.

Куратор Оксана Грабович сама прала і прасувала експонати, вживаючи спеціяльних метод, розроблених у музейній практиці збереження текстильних виробів. Виставку оформлено за проєктом директора Музею Марії Шуст. Порадами допоміг Зенон Фещак, фахівець мистецького оформлення музейних виставок. Над виставкою попрацювали співробітники Музею, серед них чи не найбільше молодий душею Володимир Папуга. Багато допомогли добровольці Ольга Загородня-Трачук, Олена Качала, Анна Никифоряк, Марія Ржепецька і Орест Федун.

Понад 30 із виставлених вишивок виконала недавно померла Ірина-Юлія Пизнюк, яка подарувала їх Музеєві. В її майстерно виконаних вишивках використано космацькі, гуцульські, полтавські та інші узори. Цікаві вишивки виконали старшини інтернованої в Польщі Армії УНР.

Увечорі напередодні офіційного відкриття виставки в Музеї зібралися члени установи „Український Музей", щоб оглянути нове досягнення Музею і поговорити за чашкою чаю.

Виставка буде відкрита до 8-го березня 1980 року, а потім знову від 1-го червня 1980 року до кінця листопада.

МУЗЕЙ ДІСТАВ 8,000 ДОЛЯРІВ ВІД ФУНДАЦІЇ КЛАРКА

Український Музей у Ню Йорку дістав у листопаді 1979 року 8,000 долярів від Robert Sterling Clark Foundation.

У супровідному до чека листі до Музею від 5 листопада написано, що Фундація Кларка має одне з завдань — підтримувати культурні установи в Ню Йорку, що вирізняються винятково високим рівнем праці і мають незвичайні перспективи. Як одну з таких установ, вибрано Український Музей. Свого часу представник Фундації відвідав Музей і познайомився з його діяльністю.

Завдяки одержаним коштам, управа Музею ухвалила від 1-го січня 1980 року відкрити двері Музею для відвідувачів ще один день на тиждень — у четвер. Отже, від нового року Музей буде відкритий п'ять днів на тиждень (крім понеділка і вівтірка) від 1-ої до 5-ої години по полудні.

Фінансову допомогу від Фундації Кларку одержано в наслідок старань члена управи Музею д-ра Зофії Сивак.

Зайняття дитячої образотворчої студії відбувалися по суботах і неділях під час Дитячої мистецької виставки. Інструктор — Д. Мірецький.

Афіша Українського Музею на американській виставці

24-го жовтня ц.р. у Вашінгтоні відкрилась виставка: „Ню Йорк: мистецтво на шляхах". Виставлені афіші, що реклямують різні виставки, організовані музеями стейту Ню Йорк. До вибору були афіші 650 музеїв з усього стейту. Мета цієї виставки афіш, які вважаються теж своєрідними мистецькими графічними творами, — показати „культурну різноманітність і багатство стейту Ню Йорк, що доступні для всіх, тому є багатством усієї Америки" (Зі вступу до каталогу).

Вибрано 97 афіш, між ними афішу Українського Музею в Ню Йорку, що зображує українські писанки і була надрукована 1978 року з нагоди виставки писанок.

На відкритті виставки у Вашінгтоні Український Музей репрезентувала Ксеня Кузьмич, референтка для справ УМ в управі вашінгтонського відділу Союзу Українок Америки.

Купуйте різдвяні картки видання Українського Музею

Купуйте в музейній крамничці або замовляйте поштою різдвяні картки роботи українських мистців Любослава Гуцалюка, Аркадії Оленської-Петришин, Петра Холодного й Михайла Черешньовського, також три репродукції із „Ізборника Святослава".

Картки випущені з поздоровленнями українською мовою, з англійським текстом і без тексту зовсім. Ціна однієї картки 30 центів. Члени Музею мають знижку 10 відстоків.

Картки також продаються в коробках, по 10 штук у кожній.

МУЗЕЄВІ ПОТРІБНО БІЛЬШЕ СПІВРОБІТНИКІВ-ДОБРОВІЛЬЦІВ!

ВИДАЄ УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

Редагує Комісія Преси і Публікацій
Адреса: 203 Second Ave., New York, N.Y. 10003

СОЮЗОВЦІ! ПРОДОВЖУЄМО ЮВІЛЕЙНУ КАМПАНІЮ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ З НАГОДИ ЙОГО 85-РІЧЧЯ. ЇЇ МЕТОЮ Є ПРИДБАТИ В ЮВІЛЕЙНОМУ РОЦІ 4,000 НОВИХ ЧЛЕНІВ! ТІЛЬКИ СПІЛЬНИМИ СИЛАМИ ТА ПОСТІЙНОЮ І НАПОЛЕГЛИВОЮ ОРГАНІЗАЦІЙНОЮ ПРАЦЕЮ МОЖЕМО ВИКОНАТИ ЦЕ ВЕЛИКЕ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ДОБРА НАШИХ РОДИН, НАШОЇ ГРОМАДИ І НАШОГО НАРОДУ!

В'єтнам обвинувачує Китай за підготову до наступної інвазії

Пекін. — У четвер, 22-го листопада ц. р., уряд В'єтнаму формально обвинуватьв Китай у підготові наступної інвазії, доказом, чого мала б бути нібито велика концентрація китайського війська і зброї у прикордонній смузі між Китайською Народною Республікою і В'єтнамом.

Виступаючи на 14-ій сесії переговорів між китайськими і в'єтнамськими представниками, метою яких є довести до замирення між цими комуністичними країнами, в'єтнамський представник Дін Но Лієм заявив, що китайське командування збільшило кількість дивізій з 12 до 15 і це вказує на китайську підготову до нової військової акції проти В'єтнаму. Лієм закликав лідерів комуністичного Китаю підписати тимчасовий договір про припинення будь-яких офензивних дій у прикордонній смузі, який запропонувала ганойська делегація ще 28-го червня ц. р.

Відповідаючи на в'єтнамські закиди, представник КНР Ган Ніам Ломг сконцентрував свою увагу на Камбоджу, де, згідно з його заявою, померло досі з голоду майже мільйон осіб у висліді „жорстоких військових операцій і масакр, переведених в'єтнамськими агресивними військами", — заявив Лонг.

Після закриття сесії речники обидвох сторін заявили, що не було жадного поступу у переговорах, але китайська і в'єтнамська делегації погодилися зустрінутися знову в недалекому майбутньому.

Вступайте в члени УНС!

Валентин Мороз був гостем у Клівленді

Зустріч Валентина Мороза з громадою в Клівленді. Молитву провадив о. д-р Іван Телявський. Стоять (зліва): д-р Богдан Футей, В. Мороз, мгр Степан Воляник і проф. Михайло Пап.

Ще у вівторок, 14-го вересня ц.р. о год. 9:35 рано на летовищі ім. Гопкінса у Клівленді приземлився літак Об'єднаних Повітряних Ліній, а з нього як останній пасажир вийшов проф. Валинтин Мороз із своїм перекладачем мгром Борисом Потапенком. На їх прилет у вигідним вестибюлі чекало понад двісті українців з прапорами і транспарантами, а з ними і представники влади. Під оклики „Слава!" діти із Садочка 33-го Відділу СУА привітали очікуваного гостя квітами — і всі перейшли до ошкленої обсерваційної площадки, в якій відбулося офіційне вітання, започатковане головою УЗО і Громадського Комітету, адв. Богданом Футеєм. Від міста Клівленду нашого правозахисника привітав тодішній посадник Денис Кусинич, якого бабка родилася у Києві, і вручив п. Морозові ключ до міста. Мотивом його привіту була теза, що у висліді таких впертих змагань народу „одного дня буде вільна Україна" — і закінчив окликом українською мовою „Хай живе вільна Україна".

Тодішній заступник губернатора Стейту Огайо Джордж Войнович (теперішній посадник Клівленду) з Колюмбусу привітав гостя від губернатора Якова Ровдса як геройського борця за національні права, який своїм ділом і перемогою скріпив віру в других поневолених народах. Потім вітали ще представники Огайських сенаторів, від сен. Дж. Глена п. Патрик Ґрусо, а від сен. Г. Меценбавме п. Л. Антоні, який вручив В. Морозові американський прапор з Капітолю.

У відповідь Валентин Мороз подякував усім, які його вітали, і клівлендцям за старання в минулому в справі його звільнення та висказав радість, що еміграція не є байдужою до боротьби за національну свободу і що акціями у всьому світі добилася результату: „Відзискання мови для народу", яку він втратив із самостійностю. Тепер він зміг промовляти в обороні народу через різні засоби масової інформації та бути гостем державних і релігійних керівників. Просив нас продовжувати працю: — „живіть неспокійно, живіть небезпечно", бо „спокій — це смерть". Після кінцевого гасла „Смерть московському імперіялізмові — воля Україні!" понісся по великій площі спів гимну „Ще не вмерла Україна!" — а потім присутні особисто поздоровляли Валентина Мороза.

Це привітання на летовищі передала вечором телевізійна 5-та станція (Ей-Бі-Сі), а обидва щоденники віднотували подію в суботніх виданнях.

Прийняттям Валентина Мороза в Клівленді зайнявся Громадський Комітет утворений при УЗО — Відділі УККА. Цей Комітет з нагоди прибуття проф. Мороза видав спеціяльне (6-те) число „Вістей УЗО", в якім третю сторінку заповнює розклад зайнять у часі чотириденних відвідин нашого міста.

З летовища наш гість удався з репортерами до католицького університету ім. архиєпископа Керрола у східнім Клівленді, щоб записати інтерв'ю для передачі на 5-ій телевізійній станції, а відтак побував в Українській цілоденній Школі св. Йосафата в Пармі, де його вітали вчителі з директоркою сестрою Варварою, ЧСВВ і 250 дітей.

Вечір п. Мороз пробув у згаданім вже університеті, де в год. 6-ій відбулася його зустріч з Комітетом Поневолених Націй, який діє при політичній організації „Рух Американських Національностей Огайо" (РАНО), очолюваній колишнім посадником Ралфом Перком. Після спільної вечері, о год. 8-ій у Студентськім Центрі була публічна Спеціяльна Конференція, на якій В. Мороз виголосив доповідь на тему: „Боротьба поневолених комунізмом народів" для 250 осіб, в 4/5 різнонаціональних представників. Слухачі з вдячністю сприйняли 40-хвилинний виклад, який прекрасно перекладав мгр Борис Потапенко з Ню Йорку. Півгодинний період запитів доповнив ще цілість виясненями, який бажали зацікавлені слухачі.

Цю конференцію зорганізував Інститут Совєтознавства і Східньої Европи, який від заснування в 1961 р. при названому університеті веде проф. д-р Михайло Пап, що був теж головою УЗО і членом кабінету посадника Клівленду. Він же започаткував цю Конференцію належним вступом, а перед закриттям оголосив, що проф. Валентина Мороза визнано „Почесним заступником губернатора стейту Огайо" і відповідну Грамоту доручив урядуючий заступник губернатора Джордж Войнович.

Суботу рано, 15-го вересня, виповнили відвідини обох Шкіл Українознавства: Т-ва „Рідна Школа" (дир. Василь Іванчук) і Православних Парафій (дир. о. митрофорний протоієрей Степан Ганкевич), а пополудневі години — зустрічі з членами молодечих Організацій, а опісля з ветеранами український армій. Вечір призначено на окрему стрічку з професіоналістами.

У неділю рано В. Мороз, у товаристві членів Комітету, вислухав Божественну Літургію, служену в соборі УПЦ св. Володимира в Пармі о. митр. прот. С. Ганкевичом, на якій співав церковний хор під диригентурою Якова Сідельника.

Очікувана громадянством зустріч із колишнім політичним в'язнем, борцем за національні права свого народу В. Морозом відбулася по полудні у новому Святопокровському Осередку в Пармі. Вже о третій годині заля на тисячу місць була заповнена і присутні з нетерпеливістю вичікували нескореного борця з України. Від імени українців Клівленду привітав Валентина Мороза хлібом і сіллю та промовою голова УЗО і Комітету д-р Богдан Футей, а настоятель помісної парафії св. Покрови о. д-р Іван Тилявський, салезіянин, провів молитву. Конгресменка від 20-ої федеральної округи, відома з виступів в обороні поневолених народів, Марі Р. Окар привітала В. Мороза і доручила йому Резолюцію Палати Репрезентантів ЗСА, ухвалену тепер за її старанням. Проклямація від посадника Парми Джана Петруски доповняла документацію відвідин Великого Клівленду.

Після поновних овацій і вставання, промовив В. Мороз. В 47-хвилинному слові представив власні погляди на світові події і вагу націоналізму в боротьбі за визволення, а при обговорюванні еміґраційних справ довше коментував проблеми Церков та СКВУ. Відповідні на запити від десятьох слухачів закінчили виступ проф. Мороза, а після відспівання українського гимну присутні підходили до нього для особистої стрічі. О год. 6-ій він стрінувся з членами Громадського Комітету, а потім окремо з Радою Людських Прав, яка складається із студентів і працює під проводом голови Андрія Фединського. Протягом того дня була відкрита виставка пам'яток від 1972 р., з акцій в обороні Мороза і політичних в'язнів, які проходили у Клівленді.

Під час цих відвідин на міських будинках у Клівленді і в Пармі провівали українські прапори. Перебування у Великім Клівленді припало на 140-ий день В. Мороза на волі у ЗСА, а цей час першої і дійсної волі збігався з довготою безперервної голодівки, яку він у власній обороні перевів у Владимирській тюрмі від 1-го липня до 22-го листопада 1974 року.

Населення Великого Клівленду — влада, українці та представники других поневолених народів приязно вітали українського борця проти комунізму Валентина Мороза, який всім їм проповідував „Смерть московській імперії — воля Україні".

Ввесь дохід із виступів і всі датки у ковертках були передані Комітетом на фонд Мороза. Наш гість відлетів до Пассейку, Н.Дж. увечері 17-го вересня, відбувши ще протягом дня поодинокі стрічі.

С. Кікта

СССР ВІДТЯГНУВ...

(Закінчення зі стор. 1)

ки. Шмідт бажає мати повну підтримку у цих справах, щоб, виступаючи в Брюсселі, він міг говорити в імені цілого німецького народу, а не тільки його малої частини.

В часі, коли в західній частині Берліну відбуватиметься Конгрес Соціял-демократичної партії, у східній частині міста збираються на свої наради представники Варшавського Пакту з участю міністра закордонних справ СССР Андрея Громика, щоб посилити зусилля з метою недопустити до схвалення пляну НАТО. Добрим аргументом Шмідта була інформація розвідки, що Совєтський Союз з кожним днем зміцнює свої ракетні гнізда у Східній Европі, додаючи до вже раніше заінстальованих ракет СС-20 нову кількість стрілен. Совєтський Союз вдержує на території Східньої Німеччини 400,000 вояків і приблизно 7,000 танків.

Москва використовує...

(Закінчення зі стор. 1)

народним законам, але підкреслено, що це схоплення не можна розглядати окремо, а треба дивитися на цілий вахляр американсько-іранських відносин.

Державний секратер Сайрус Венс того самого дня гостро запротестував перед совєтським амбасадором Анатолієм Добриніним, заявляючи, що стаття в „Правді" є „жалюгідна" і що Совєтський Союз повинен прикласти більше уваги справі звільнення американських дипломатів, а не підтримувати нелегальну діяльність Аятолли Хомейні та його прихильників.

УКРАЇНСЬКИЙ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

цих перешкод — географічне відокремлення південних слов'ян від північних, тобто східніх і західніх. Тому з практичних міркувань було б вказане, щоб в першій стадії всеслов'янського об'єднання створились дві слов'янські федерації: південна і північна. В північну федерацію входили б Чехія, Словаччина, Польща, Україна, Білорусь і Росія. Одначе для включення Росії в цю федерацію існуватиме поважна перешкода, якщо майбутня свобідна Росія не зречеться своїх колоній і включатиме неслов'янський Кавказ і Середню Азію та Сибір, який в основному також не є слов'янський. Тоді північна федерація мусила б обмежитись тільки до Чехії, Словаччини, Польщі, України і Білорусії, а Росії був би відкритий вступ до цієї федерації, якщо вона зреклася б колоній.

ТРИБУНА У. Н. СОЮЗУ

Василь Манько, син покійного Василя та Софії Маньків, новий член 163-го Відділу УНСоюзу у Філядельфії, що його обдарувала двома союзовими грамотами його мати Софія. Василь Манько є прикладним пластуном, учнем школи українознавства „Рідна Школа" та змагуном дружини футболу „Тризуба" у Філядельфії.

Андрій Ціхановський, син Миколи та Галини Ціхановських, новий член 156-го Відділу УНСоюзу в Честері, Па.

Листопадові Роковини в Бріджпорті

Дня 18-го листопада ц. р., у Бріджпорті Конн., наші громадяни при Відділі УККА спільними силами влаштували Листопадову Академію.

У програмі взяли участь члени злученого мішаного хору під диригентурою М. Заяця, учні „Рідної Школи" під зарядом п-і Ю. Катречко, гурток пластунів-„Кобри" під керівництвом Р. Гайди.

Після відспівання українського національного гимну, В. Пелещук, голова місцевого Відділу відкрив Академію. Святочну доповідь „В 61-шу річницю Листопадової події", виголосив Богдан Шафран із Ню Бритену, Конн. У доповіді він підкреслив історичне значення Листопадового Зриву для українського народу, бож пам'ять про нього сьогодні живе у серцях грядучих поколінь, плекаючи пошану до виконавців світлого Чину та скріплюючи любов та готовість на кожночасні пожертви для добра рідного краю.

Опісля хор відспівав пісню „Їхав стрілець на війноньку" муз. Гайворонського, а відтак Христя Слевінська, промовляючи двома мовами, розповіла про молодого і талановитого поета-композитора, про його творчість і його неймовірно жахливу смерть із рук КГБ.

З черги учні „Рідної Школи" виконали спільну деклямацію „Наш Львів" Я. Заремби, а гурток пластунів виступив у хвилюючій сценці „За красну пісню Водограй", сповненій патріотичних почувань нашої молоді. Відіграна сценка внесла поміж публіку зворушливий настрій.

Опісля учні „Рідної Школи" відспівали пісню: „Як зашумлять прапори".

Вкінці Рома Гайда повідомила присутніх, що у зв'язку з проголошенням Року Української Дитини, 9-го грудня ц. р., о год. 7:30 вечора, в Бріджпорті, в залі університету Св. Серця, запроєктовано вечір, темою якого буде життя дітей дисидентів в Україні; промовцем буде Валентин Мороз, мол.

Мгр С. Волянський

Виступ Раїси Мороз і Миколи Будуляка-Шаригіна у Філядельфії

Вечір, на якім мали доповіді Раїса Мороз і Микола Будуляк-Шаригін, відбувся 5-го жовтня ц.р. у Філядельфії у просторій авдиторії Ля Сал коледжу. Цей вечір улаштовано заходом Комітету Оборони Радянських Політичних В'язнів і Українським Студентським Клюбом при Ля Сал коледжі. Численні присутні прибули не тільки, щоб почути думки прелеґентів на теми пов'язані з сучасним станом в Україні та їх враження з Третього Трибуналу Сахарова, але також, щоб безпосередньо зустрітись з цими нашими відомими членами руху спротиву, які так недавно прибули з Совєтського Союзу.

Вечір відкрив керівник Української Студентської Громади д-р Юрій Перфецький. Потім Марійка Кушнір сказала кілька слів від Комітету Оборони Радянських Політичних В'язнів. Відтак представлено Раїсу Мороз і Миколу Будуляка-Шаригіна, яких присутні привітали рясними оплесками.

Микола Будуляк-Шаригін спочатку поділився деякими своїми переживаннями та спостереженнями з часу його побуту в совєтській тюрмі. Згадав про масу совєтських арештантів, які вимучені до краю, покалічені, з відмороженими руками, ногами чи вухами, мусять виконувати тяжку фізичну працю при будовах електростанцій чи інших споруд чи на фабриках, спостеріг, що тепер виконували також речі і для будучої олімпіяди в тім і олімпійські сувеніри. Виходить, що на цьому традиційному міжнародному олімпійському світі, яке має у своїй основі глибоку мораль, — будуть продаватись речі — сувеніри виконані совєтськими політичними в'язнями, яких так жорстоко використовує влада як дарову фізичну силу для розбудови своєї імперії. Микола Будуляк-Шаригін зокрема згадав про засуджених українських науковців, письменників, поетів та взагалі політичних в'язнів, в'язнів сумління, які виступали не раз відкрито в обороні людських та національних прав. Згадав і про в'язнів — колишніх УПА та ОУН, які відбувають довгі терміни арештів та заслання — 25-30 років. Він вважає, що КГБ своїми жорстокими поступками тільки розпалює багаття, що на місце арештованих приходять інші, що є доказом, що Україна не перестане боротись за свою самобутність. Він також підкреслив силу боротьби словом і пером. Розповів про дружню співпрацю в'язнів інших народностей з українськими, які підтримували їх голодівку та протести, — це в'язні литовські, лотиські, вірменські, єврейські та російські. М. Шаригін придає велику вагу співпраці з дисидентами та діячами інших національностей. Він вважає, що зокрема важливою є співпраця з жидівськими та російськими діячами, котрі розуміють нашу справу — як внутрі СССР так і на еміграції. Сказав, що зустрічав щораз частіше під час свого перебування в тюрмі, росіян, які почали розуміти, що сучасна Росія це тюрма народів і що треба з цим покінчити та навів навіть деякі прізвища та цитати їх висловів. Зокрема згадав Буковського, який гостро засудив русифікацію в СССР. Згадав про спільну голодівку політичних в'язнів 12-го січня кожного року. Відтак він підкреслив важливість існування Гельсінкських представництв у вільному світі. Говорив про важливість боротьби, яку треба провадити і там і тут на еміграції — за незалежність держав та за людські права. Він вважає, що дуже важливим є підтримувати українське закордонне Представництво Гельсінкської Групи. Він повідомивм що отримано листа від Миколи Руденка, в якім він просить наше громадянство підтримувати Українське Представництво Гельсінкської Групи очолене ген. П. Григоренком. Відтак відчитав текст звернення цієї групи до громадянства і підкресливши важливість належної підготови до Гельсінкських Нарад в 1980 році.

Микола Будуляк-Шаригін був заарештованим в Москві, коли туди приїхав з Англії як представник фірми електричних мацин, і відбув десять років арешту за приписане йому шпигунство для Заходу.

Раїса Мороз напочатку заповідала, що головною темою її доповіді буде розповідь про сучасний стан в Україні та про правозахисний рух, а згодом поділиться своїми враженнями з Третього Трибуналу Сахарова. Говорячи про дисидентів Раїса Мороз схарактеризувала їх такими словами: „Дисиденти це категорія людей, яким уже не сила мовчати про потоптання людських прав". Зазначила, що переважно — це інтелектуалісти — поети, письменники, науковці — фізики, математики та ін. — „їм совість не дозволяє зачинитись в кабінетах і працювати тільки у своїй ділянці, коли довкола діється така страшна несправедливість". Розповіла про сильну партійну пропаґанду, якою стараються впливати всюди і завжди, починаючи від дітей у дитячих садках. В результаті створюється гнітюча атмосфера для всякого духового життя. Вона вважає, що дисидентський рух можна поділити на три основні категорії: рух за національні правав, за загально людські і за релігійні. Вважає, що є замітним, що Захід часто старається применшити важливість руху за національні права, — на її думку це неправильно, бо ця боротьба є в сучасну пору величезною потенційною силою в СССР. Зазначила, що важливим є те, що і всі національні меншості Сибіру є наставлені дуже вороже до совєтської влади. Вона розповіла також про тяжкі обставини родин засуджених дисидентів — дорослі члени родин часто позбавлені праці знаходяться не раз у дуже тяжких матеріяльних обставинах, дітей переслідують в школах.

При кінці, говорячи про враження з Сахаровських Слухань, Раїса Мороз висловила жаль, що на цих слуханнях замало уваги було звернено на національні переслідування, що не було це навіть окремою точкою в програмі, і тільки завдяки рішучому домаганні ген. П. Григоренка та підтримці інших дисидентів, це введено в програму і тому ген. Григоренко міг мати довшу доповідь на цю тему. Але на жаль, тому що це було в програмі, аж на третій день слухань — про це не подано як слід в американській пресі.

Після доповідань присутні давали різні запитання, які торкались переважно сучасних обставин в Україні та можливости допомоги.

Раїса Мороз і Микола Будуляк-Шаригін своїми доповідями духово зблизили присутніх з Батьківщиною, з її сучасною сумною дійсністю та заразом дали відчути нескорену духовість України, що створило у присутніх не песимістичний, а радше піднесений настрій.

М. І.

Відбулася правозахисна демонстрація

В суботу 10-го листопада ц. р., напроти будинку совєтської місії при ООН, відбулась демонстрація, що її скликали закордонні представництва Української, Московської, Литовської і Вірменської Гельсінкських груп в співдружності з Комітетом Захисту Тетяни Великанової.

Відповідаючи на запитання кореспондента радіо „Свобода", я звертаючись до всіх присутніх, сказав про мету демонстрації таке:

„Сьогодні врочистий день. Рівно три роки минуло з того часу, як КГБ по своєму, по бандитськи „поблагословило" народження Української Гельсінкської групи. 9-го листопада 1976 року керівник тієї групи М. Руденко на пресконференції в Москві сповістив закордонних журналістів про створення Української Гельсінкської групи, а 10-го листопада пізно ввечері в квартирі Миколи Руденка забрязчало скло, вилітали шибки з вікон, тріщали віконні рами, в обидві кімнати і в кухню летіло каміння і уламки цегли. За десять хвилин квартира була розгромлена. Дві перелякані жінки — Рая Руденко і її гість — член Української Гельсінкської група Оксана Мешко телефонували в міліцію. У Оксани каменюкою була тяжко ушкоджена рука. Так почалося життя цієї багатостраждальної, але твердої і нескореної групи.

Сьогоднішню демонстрацію, призначено на дату трьохріччя групи. Цим ми висловлюємо їй співчуття, виказуємо підтримку, та обурення беззаконними і жорстокими покараннями, які безперестанку сиплються на групу з боку властей.

Вибравши такий день для демонстрації, інші групи вшанували одного зі своїх друзів по боротьбі — Українську. Але в цієї демонстрації була і друга мета: всі чотири групи разом вийшли на вулицю, щоб висловити своє обурення останніми арештами, щоб вимагати звільнення щойно заарештованих правозахисників: Тетяну Великанову, Миколу Горбаля, Антанаса Терляцкиса і священика Глеба Якуніна".

Коло півторасот людей з транспарантами, вигукуючи гасла: „Свободу Тетяні Великановій!", „Свободу Миколі Горбалеві!", „Свободу Антанасу Терляцкису!", „Свободу священику Глебу Якуніну!", „Свободу політв'язням!" та інші, коло півтори години демонстрували своє обурення із сваволі КГБ і співчуття борцям проти тієї сваволі.

Демонстранти високо тримали не тільки портрети чотирьох недавно заарештованих, але й портрети „ювілятів" — ув'язнених членів Української Гельсінської групи: Миколи Руденка, Левка Лук'яненка, Олекси Тихого, Олеся Бердника, Мирослава Мариновича, Миколи Матусевича, Петра і Василя Січків.

На демонстрації, крім мене, були присутні співробітники Західнього представництва Української Гельсінкської групи — Зінаїда Григоренко, Віктор Боровський, Айше Сейтмуратова, Микола Будуляк-Шаригін (Надія Світлична і Раїса Мороз відсутні — у поїздці), представник Московської групи — Людмила Алексеєва, вірменської — Амбарцум Хлгатян, а також багато відомих правозахисників: Павел Літвінов з дружиною, Валентин Турчин з дружиною, Борис Шрагін, Наталя Садомська, Фікрет Юртер, Мемет Севдіяр, Вероника Штейн-Туркіна. Російське православне духовенство було представлене єпископом Григорієм Мангатенським і священиками О. Ларіним, К. Фотієвим і М. Аксьоновим.

На закінчення демонстрації учасники склали і підписали листа до Леоніда Брежнєва, в якому було написано:

„Ми вимагаємо:

— Негайно звільнити: Тетяну Великанову, Миколу Горбаля, Антанаса Терляцкіса, священика Глеба Якуніна, всіх ув'язнених членів Гельсінкських груп та інших правозахисників;

— Загальної політичної амнестії.

Розходились люди з почуттям добре виконаного громадського обов'язку. На жаль, українська громада була представлена недостатньо.

На закінчення вважаю за свій обов'язок висловити найщирішу подяку тим декільком хлопцям з Комітету оборони совєтських політв'язнів, які виготовили портрети українських правозахисників і транспаранти. Якщо б вони цього не зробили, то з чим би в руках демонстрували ті півтора, чи два десятки українців, котрі, не дивлячись на незадовільну інформацію перед демонстрацією все ж таки довідалися про неї і прийшли. Їм теж моя щира подяка. Не за себе. За тих, кого катують, хто бореться „там".

Петро Григоренко